

देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळाचे,
न्या. तात्यासाहेब आठल्ये कला, वेद. शं.रा.सप्रे वाणिज्य आणि विधिज्ञ
दादासाहेब पित्रे विज्ञान महाविद्यालय (स्वायत्त)

स्वर्गीय काकासाहेब पंडीत शैक्षणिक संकुल,
मु.पो. देवरुख, ता. संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी -४१५ ८०४.

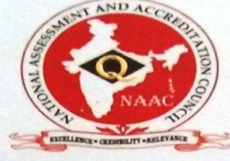
मुंबई विद्यापीठाशी संलग्न

नेक मूल्यांकन श्रेणी : 'A' (Third cycle)

मुंबई विद्यापीठ उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कार सन २००९ - १०

माहिती पुस्तिका २०२१-२२

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद
विश्वविद्यालय अनुदान आयोग का स्वायत्त संस्थान
NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL
An Autonomous Institution of the University Grants Commission

Certificate of Accreditation

*The Executive Committee of the
National Assessment and Accreditation Council
on the recommendation of the duly appointed
Peer Team is pleased to declare the
Devrukh Shikshan Prasarak Mandal's
Nya. Jatyasaheb Athalye Arts, Ved S. R. Sapre Commerce and
Vid. Dadasaheb Pitre Science College
Devrukh, Ratnagiri, affiliated to University of Mumbai, Maharashtra as
Accredited
with CGPA of 3.06 on four point scale
at A grade
valid up to December 31, 2024*

Date : December 04, 2018

*S. C. Anand
Director*

EC/82/AU/098

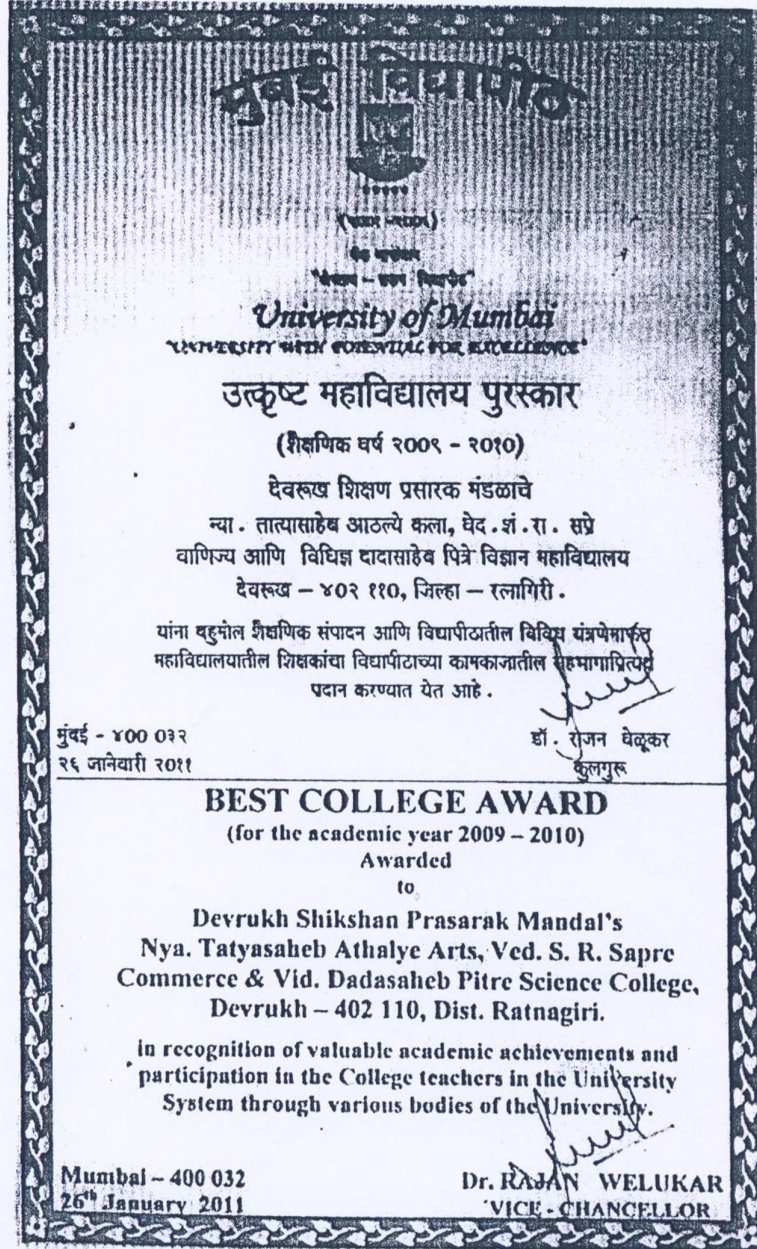
राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन (NAAC) म्हणजे काय :

नॅक (NAAC) म्हणजे राष्ट्रीय मूल्यांकन प्रत्यायन परिषद ही भारत सरकारची एक स्वायत्त संस्था आहे. त्याचे मुख्य कार्यालय बेंगळूरु येथे असून भारतातील उच्च शिक्षण संस्थांच्या गुणात्मक वृद्धीसाठी त्यांचे मूल्यांकन करून त्यांना A, B व C असा दर्जा देण्याचे काम ही संस्था करते. या मूल्यांकनात महाविद्यालयाची शैक्षणिक गुणवत्ता, पायाभूत सुविधा, विद्यार्थी सहाय्यक सेवा, व्यवस्थापन, चांगल्या व नवीन प्रथा पद्धती, संशोधन अशा विविध बाबींचा विचार केला जातो. व महाविद्यालयाच्या गुणात्मक वृद्धीसाठी सूचना केल्या जातात.

मुंबई विद्यापीठ उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कार

मुंबई विद्यापीठ उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कार आमच्या महाविद्यालयाला प्राप्त झाला
मुंबई विद्यापीठातर्फे देण्यात आलेले प्रमाणपत्र

'जागर जाणिवांचा'

2

14

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
"जागर जाणिवांचा" अभियाना अंतर्गत पारितोषिक

प्रमाणपत्र

राज्यातील महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्थामध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांत स्त्री - पुरुष समानतेची बीजे रुजविणे आणि विद्यार्थीनींमध्ये आत्मविश्वास व आत्मनिर्भरता विकसित होण्याच्या उद्देशाने, विद्यार्थ्यांनी कल्पकता व प्रेरक शक्तीच्या आधारे सुचविलेल्या कार्यक्रमाची निवड करून ती राबविणे आणि समाजात स्त्री-पुरुष समानता जागृत करण्यासाठी शैक्षणिक वर्ष २०१२-१३ मध्ये

न्या. तात्यासाहेब आठल्ये कला व वेद शं. रा. सप्रे वाणिज्य व दादासाहेब पिट्रे विज्ञान महाविद्यालय, देवरुख, रत्नागिरी यांनी राबविलेल्या उपक्रमाची मुंबई विद्यापीठ, मुंबई क्षेत्रातून विद्यापीठस्तरीय "द्वितीय" पारितोषिकासाठी निवड करण्यात आलेली आहे.

या करिता महाराष्ट्र शासनातर्फे, मान्यवरांच्या उपस्थितीत रोख पारितोषिकासह हे प्रमाणपत्र सन्मानपूर्वक प्रदान करण्यात येत आहे. सदरचे कार्य यापुढेही असेच सुरु रहावे, या शुभेच्छांसह!

राजेश टोपे
मंत्री

दिनांक : १७ एप्रिल २०१३

उच्च व तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

महाराष्ट्र शासनाच्या 'जागर जाणिवांचा' या अभियानात महाविद्यालयाला जिल्हास्तरावर मिळालेल्या पारितोषिकाचे प्रमाणपत्र

13

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
"जागर जाणिवांचा" अभियाना अंतर्गत पारितोषिक

प्रमाणपत्र

राज्यातील महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्थामध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांत स्त्री - पुरुष समानतेची बीजे रुजविणे आणि विद्यार्थीनींमध्ये आत्मविश्वास व आत्मनिर्भरता विकसित होण्याच्या उद्देशाने, विद्यार्थ्यांनी कल्पकता व प्रेरक शक्तीच्या आधारे सुचविलेल्या कार्यक्रमाची निवड करून ती राबविणे आणि समाजात स्त्री-पुरुष समानता जागृत करण्यासाठी शैक्षणिक वर्ष २०१२-१३ मध्ये

न्या. तात्यासाहेब आठल्ये कला व वेद शं. रा. सप्रे वाणिज्य आणि दादासाहेब पिट्रे विज्ञान महाविद्यालय, देवरुख, ता. संगमेश्वर, जि. रत्नागिरी यांनी राबविलेल्या उपक्रमाची जिल्हास्तरीय "प्रथम" पारितोषिकासाठी निवड करण्यात आलेली आहे.

या करिता महाराष्ट्र शासनातर्फे, मान्यवरांच्या उपस्थितीत रोख पारितोषिकासह हे प्रमाणपत्र सन्मानपूर्वक प्रदान करण्यात येत आहे. सदरचे कार्य यापुढेही असेच सुरु रहावे, या शुभेच्छांसह!

राजेश टोपे
मंत्री

दिनांक : १७ एप्रिल २०१३

उच्च व तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

महाराष्ट्र शासनाच्या 'जागर जाणिवांचा' या अभियानात महाविद्यालयाला विद्यापीठ स्तरावर मिळालेल्या पारितोषिकाचे प्रमाणपत्र

Mission / Objective Statement

- 1) Providing Higher Education irrespective of caste, creed, race & religion in this Taluka
- 2) Inculcating civic responsibilities among students through various College activities.
- 3) Developing personality of students through education.
- 4) Creating awareness about higher education in the masses through the various activities of the College.

अनुक्रमणिका

१. प्रास्ताविक
२. महाविद्यालय विकास समिती
३. स्वायत्त महाविद्यालयाचे नियामक मंडळ
४. स्वायत्त महाविद्यालयाची विद्यापरिषद
५. स्वायत्त महाविद्यालयाची वित्त समिती
६. महाविद्यालयीन शिक्षक व कर्मचारी वर्ग
७. शासकीय शैक्षणिक सवलती
८. महाविद्यालयातील विभाग
९. महाविद्यालयाचे सर्वसाधारण नियम
१०. शैक्षणिक दिनदर्शिका पदवी महाविद्यालय
११. अभ्यासक्रम रचना
१२. प्रवेश पात्रता पूर्तता नियमावली
१३. महाविद्यालयाची फी
१४. फी परतीसंबंधीचे नियम
१५. परीक्षा कार्यद्धती
१६. प्रवेश समिती

.....प्रास्ताविक.....

प्रिय विद्यार्थी मित्र - मैत्रिणींनो,

महाविद्यालयात आपले हार्दिक स्वागत !

सर्वप्रथम मी महाविद्यालयाला मिळालेल्या स्वायत्ततेबाबत आपणास संबोधित करू इच्छितो. कोकणातील चार जिल्ह्यात स्वायत्तता मिळविणारे हे आपले पहिले महाविद्यालय आहे. मला अभिमान वाटतो की विद्यापीठ अनुदान आयोगाने आपल्या क्षमतांवर आणि गुणवत्तेवर विश्वास ठेवला. त्यासाठी मी विद्यार्थी, प्राध्यापक आणि व्यवस्थापनाचा आभारी आहे.

स्वायत्ततेचा प्रमुख उद्देश हे या भागातील गरजांना अनुरूप शिक्षण व संशोधन यासाठी पूरक वातावरण निर्मिती हे आहे. उपलब्ध संधी, कौशल्ये यांचा विचार करूनच अभ्यासक्रमांची निर्मिती केली आहे.

नवीन शैक्षणिक कार्यक्रम, जसे की एम.एस्सी. (अॅनालेटीकल आणि ऑर्गॅनिक केमिस्ट्री, फिजिक्स), एम.ए. (भूगोल), बी.व्होक. (जिओइन्फॉरमॅटीक्स, सस्टेनेबल अॅग्रीकल्चर, बॅकींग अॅन्ड फायनान्शीअल सर्व्हीस) अशा व्यावसायिक उपक्रमांचे उपयोजन विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दिलेल्या स्वायत्ततेमुळे २०१९-२० पासून शक्य झाले आहे.

आमचे शिक्षक विद्यार्थ्यांनी आपले करिअर करावे, समाज व राष्ट्राला योगदान द्यावे यासाठी प्रयत्नशील आहेत. महाविद्यालयाने त्यासाठी मुल्यमापनात बदल केले असून खेळ, एन.सी.सी., एन.एस.एस., कला, सामाजिक कार्य, परकीय भाषा यांतील अभ्यासक्रमांना जादाचे गुण दिले जातात.

महाविद्यालय आपले उपयोजित संशोधन, तांत्रिक सहकार्य समाजातील अन्य संस्थांना, लोकप्रतिनिधींना पुरवू शकते. सामाजिक आरोग्यासाठी महाविद्यालय एक केंद्रबिंदू म्हणून काम करू शकते. अधिक सखोलपणे महाविद्यालय हे ख-या यशाचा पाया असलेली मुल्ये, संस्कार, विश्वास व नातेसंबंध रुजवू शकते.

कला, क्रीडा आणि अद्यायावत तंत्रज्ञानाची गंगोत्री असणारे आमचे देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळ स्वयंपूर्ण व संपूर्ण व्यक्तिमत्त्व घडविण्यासाठी सात्यत्याने प्रयत्नशील असते. सामर्थ्य, महत्त्वाकांक्षा, निर्भयता, अभिमान, आणि औदार्य या सद्गुणांचा संगम घडवून आयुष्याचे नंदनवन फुलविण्याच्या काळात खळखळत्या उत्साहाला ध्येय मंदिराच्या दिशेने वळवून सुसंस्कृत समाजाच्या निर्मितीबरोबर तुम्हा युवक-युवतींचे कर्तृत्वशिल्प ही देखणे व्हावे या हेतूने नवनवीन ज्ञानदालने निर्माण करण्याचे अथक प्रयत्न महाविद्यालय करीत आहे.

विद्यार्थ्यांमधील सर्जनशक्तीचा, संशोधनवृत्तीचा विकास करणारी, त्यांची निरीक्षणक्षमता, परीक्षणशक्ती आणि कौशल्य वाढवणारी, उद्यमशीलता रुजविणारी व राष्ट्रासाठी समर्थ नेतृत्व घडविणारी शिक्षणपद्धती आमच्या महाविद्यालयात संवर्धित करण्याचा सर्वांगीण प्रयत्न अनेक ज्ञानशाखांच्या माध्यमातून केला जात आहे.

गुणवत्तापूर्ण विकास हे उद्दिष्ट डोळयासमोर ठेवून गेल्या पाच-सात वर्षात महाविद्यालयाने सर्वांगीण प्रगतीवर भर दिला आहे. 'नॅक' मूल्यांकनाच्या निकषांनुसार वैविध्यपूर्ण आणि नाविन्यपूर्ण

शिक्षण, प्रयोगशीलता, संशोधन, विद्यार्थ्यांचा सम्यक विकास व त्यांना सहाय्यभूत योजना, रोजगाराभिमुख उपक्रम, सामाजिक बांधिलकीच्या जाणीवेतून विविध उपक्रमांद्वारे समाज-संपर्क, महिलांचा विकास, पारदर्शक व्यवस्थापन, तंत्रज्ञानाचा कल्पक वापर, पायाभूत सुविधांचा विकास आणि राष्ट्रीय मूल्यांची जोपासना या सर्व आघाड्यांवर महाविद्यालयाने जी चौफेर प्रगती साध्य केली आहे. त्याला 'नॅक' कडून 'अ' मानांकनाची पोचपावती मिळाली आहे.

'संशोधन' हा निरंतर विकसित होणाऱ्या शिक्षणपद्धतीचा आत्मा आहे हे लक्षात घेऊन महाविद्यालयाने जाणीवपूर्वक संशोधन संस्कृती विकसित करण्याचा प्रयत्न केला. आज महाविद्यालयात १० प्राध्यापक Ph.D असून UGC व मुंबई विद्यापीठाचे मिळून ३८ लघुसंशोधन प्रकल्प पूर्णत्वास गेले आहेत. महाविद्यालयाच्या वनस्पतीशास्त्र विभागाचे प्रमुख डॉ. प्रताप नाईकवाडे यांनी विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या 'रामन फेलोशिप' अंतर्गत अमेरिकेतील अरिझोना विद्यापीठामध्ये 'वातावरणातील बदलाचा वनस्पतीवर होणारा परिणाम' या विषयावर पोस्ट डॉक्टरल रिसर्च पूर्ण केला. तसेच डॉ. हेमंत चव्हाण यांना केंद्र शासनाच्या विज्ञान व तंत्रज्ञान विभागाकडून संशोधनासाठी १८ लाख रुपये अनुदान प्राप्त झाले आहे. महाविद्यालयास मुंबई विद्यापीठाचा उत्कृष्ट राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग तसेच डॉ. प्रताप नाईकवाडे यांना उत्कृष्ट राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी म्हणूनही पुरस्कार मिळाला आहे.

प्राचार्य डॉ. एन. पी. तेंडोलकर (भौतिकशास्त्र), इंग्रजी विभाग प्रमुख डॉ. एल.बी.पाटील, मराठी विभाग प्रमुख डॉ. व्ही. एस. फाटक, रसायनशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. एस. टी. संकपाळ, डॉ. सौ. एम. आर. काळे (भौतिकशास्त्र), डॉ. ए. एस. वराळे (रसायनशास्त्र) व डॉ. एच. व्ही. चव्हाण (रसायनशास्त्र) यांना मुंबई विद्यापीठाचे पीएच.डी.चे मार्गदर्शक म्हणून मान्यता प्राप्त झाली आहे. तसेच प्राचार्य डॉ. एन. पी. तेंडोलकर, डॉ. सौ. एम. आर. काळे व डॉ. एच. व्ही. चव्हाण यांना मुंबई विद्यापीठाची एम.एस्सी. (By Research) मार्गदर्शक म्हणून मान्यता मिळाली आहे.

मुंबईच्या कै. स. का. पाटील प्रणित बृहद भारतीय समाज संस्थेने दिलेल्या सव्वा कोटी रुपयांच्या देणगीतून कोकणातील उच्च शिक्षणाच्या क्षेत्रात पहिलेच आंतरविद्याशाखीय संशोधन केंद्र साकारले आहे. सदर केंद्राचे उद्घाटन जागतिक कीर्तीचे अणु शास्त्रज्ञ डॉ. अनिल काकोडकर यांच्या हस्ते संपन्न झाले. विद्यार्थ्यांना मूलभूत संशोधनाची गोडी लागावी आणि त्यांच्या संशोधनाद्वारे कोकणवासियांचा विकास व्हावा या हेतूने हे केंद्र निर्माण करण्यात आले आहे. मानव्य, वाणिज्य आणि विज्ञान या तिन्ही विद्याशाखांमधील संशोधक विद्यार्थी-प्राध्यापकांना या केंद्रामधील आधुनिक साधन सुविधांचा लाभ होत आहे.

इंग्रजी भाषेचे ज्ञान वाढावे व पाश्चात्य भाषेची ओळख व्हावी या हेतूने पित्रे फौंडेशन, देवरुखच्या आर्थिक सहयोगातून महाविद्यालयात इंग्रजी व पाश्चात्य भाषा अभ्यास केंद्र सुरु केले आहे. गोएथ इन्स्टिट्यूट मॅक्समुल्लर भवन पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने जर्मन भाषा अभ्यासक्रम सुरु केला आहे. सदर कोर्ससाठी गोएथ इन्स्टिट्यूट मधील तज्ञ मार्गदर्शकांचे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन मिळते.

महाविद्यालयाच्या पायाभूत सुविधांचा विकास करताना विद्यार्थ्यांच्या सद्यः आणि भविष्यकालीन गरजा हा केंद्रबिंदू होता. क्रीडा विकासासाठी स्वतंत्र जिमखाना व जिम्नॅशियम, ४०० मीटरचा रनिंग ट्रॅक, इनडोर स्टेडियम इ. गोष्टी उपलब्ध आहेत.

महाविद्यालयाच्या एकूण विद्यार्थ्यांपैकी ६०% पेक्षा जास्त विद्यार्थिनी आहेत. महिला विकास कक्षामार्फत गेली ५ वर्षे आम्ही सातत्याने विद्यार्थिनींचा शारीरिक व मानसिक विकास अग्रस्थानी ठेवून व्याख्यान, आरोग्यशिबीर, चर्चासत्रे यांचे आयोजन केले. हे उपक्रम महिला सबलीकरण व सश्रमीकरण करण्याच्या हेतूने आम्ही उचललेले एक छोटे पाऊल आहे. महाविद्यालयाने परिसरातील विद्यार्थिनींसाठी स्वतंत्र व सुसज्ज वसतिगृह उपलब्ध केले आहे.

युजीसी व महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या सूचनेप्रमाणे महाविद्यालयात "अंतर्गत तक्रार निवारण समिती" स्थापन केली आहे. लैंगिक अत्याचार प्रतिबंधासाठी ही समिती कार्यरत आहे. समिती महाविद्यालयात विद्यार्थी, विद्यार्थिनी तसेच महिलांवर होणा-या अत्याचारासंबंधी दखल घेते.

'कौशल्य विकासाद्वारे रोजगार प्राप्ती' या भूमिकेतून महाविद्यालयाने केवळ पारंपारिक शिक्षणावर भर न देता सन २०२०-२१ पासून बॅचलर ऑफ व्होकेशन (बी.व्होक. इन जिओइन्फॉर्मॅटीक्स, सस्टेनेबल ॲग्रीकल्चर, बँकींग ॲन्ड फायनान्शीअल सर्व्हीस) हे कौशल्याधारित अभ्यासक्रम सुरु केले आहेत. त्याचबरोबर बजाज फिनसर्व्ह, पुणे आणि आठल्ये-सप्रे-पित्रे महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमाने बँकींग, इन्शुरन्स, फायनान्स, इंग्लिश कम्युनिकेशन स्कूल व कम्प्युटर हा १२० तासांचा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम तसेच व्यासपीठीय व रंगमंचीय सादरीकरण कौशल्य रोजगार संधी तसेच मोडी लिपी प्रमाणपत्र प्रशिक्षण उपक्रम महाविद्यालयातून पदवी परीक्षेला बसलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी आयोजित करण्यात येतात.

कोणतीही शिक्षण संस्था हा समाज, उद्योग, शासन अशा विविध घटकांना जोडणारा केंद्रबिंदू असतो. महाविद्यालय आपल्या विविध प्रकल्पांच्या माध्यमातून राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील विविध शासकीय, सेवाभावी आणि शैक्षणिक संस्थांबरोबर एकत्रितरित्या काम करित आहे. असे साहचर्य व सहकार्य करार आम्हाला एक नवी दिशा आणि वेगळी उंची देतात हे आवर्जून नमूद करावेसे वाटते.

महाविद्यालयाच्या संख्यात्मक वाढीबरोबरच गुणात्मक वाढ यावर आम्ही सातत्याने भर देत आलो आहोत. 'प्राप्तकाल हा विशाल भूधर, सुंदर लेणी तयात खोदा' असे केशवसुतांनी म्हटले आहे. नवनिर्मिती हे एक मोठे आव्हान असते. परंतु निर्मितीच्या विजिगिषेने स्फुरलेली संवेदनशील मने आणि मनगटे हे आव्हान पेलू शकतात. सातत्याने पाठीशी उभे राहणारे देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळाचे द्रष्टे अध्यक्ष श्री सदानंदजी भागवत आणि व्यवस्थापन, तरुण गुणी प्राध्यापकवर्ग, उत्साही विद्यार्थी आणि संस्थेवर प्रेम करणारे असंख्य पालक, माजी विद्यार्थी व अन्य सामाजिक घटक हा आमचा अनमोल ठेवा आहे. त्या जोरावर भविष्यकाळातील अनेक यशोशिखरे आम्ही पादाक्रांत करू असा विश्वास वाटतो.

प्राचार्य

महाविद्यालय विकास समिती

अ.क्र.	नाव	पद
१.	श्री. सदानंद मधुकर भागवत.	अध्यक्ष
२.	श्री. शिरीष गोविंद फाटक	सचिव
३.	सौ. स्नेहलता सदाशिव पुजारी	शिक्षक प्रतिनिधी
४.	डॉ. सरदार आनंदा पाटील	शिक्षक प्रतिनिधी
५.	डॉ. सागर तानाजी सकपाळ	शिक्षक प्रतिनिधी
६.	डॉ. मीरा राजेश काळे	शिक्षक प्रतिनिधी
७.	सौ. मिता रुपेश भागवत	शिक्षकेतर प्रतिनिधी
८.	डॉ. महेश माधव भागवत	शिक्षणतज्ञ
९.	श्री. अजय पित्रे	उद्योजक
१०.	डॉ. एल. एस. शेट	संशोधक
११.	अॅड. पुनम चव्हाण	समाजिक क्षेत्र
१२.	श्री. अरविंद मधुकर कुलकर्णी	समन्वयक, आय.क्यु.ए.सी.
१३.	डॉ. नरेंद्र पर्शुराम तेंडोलकर	प्राचार्य
१४.	श्री. उल्हास लांजेकर	निर्मात्रित

स्वायत्त महाविद्यालयाचे नियामक मंडळ

अ.क्र.	नाव	पद
१.	श्री. सदानंद मधुकर भागवत.	अध्यक्ष
२.	श्री. एम. एस. परीहार	यु.जी.सी. प्रतिनिधी
३.	डॉ. आर. ए. भोसले	राज्य सरकार प्रतिनिधी
४.	डॉ. माधव राजवाडे	विद्यापीठ प्रतिनिधी
५.	श्री. शिरीष गोविंद फाटक	संस्था प्रतिनिधी
६.	श्री. अजय पित्रे	संस्था प्रतिनिधी
७.	डॉ. चद्रकांत यलगुडकर	संस्था प्रतिनिधी
८.	श्री. कृष्णकुमार भोसले	संस्था प्रतिनिधी
९.	डॉ. आर. व्ही. ठोके	शिक्षक प्रतिनिधी
१०.	सौ. स्नेहलता सदाशिव पुजारी	शिक्षक प्रतिनिधी
११.	डॉ. सुभाष देव	शिक्षणतज्ञ
१२.	डॉ. नरेंद्र पर्शुराम तेंडोलकर	प्राचार्य

स्वायत्त महाविद्यालयाची विद्यापरिषद

अ.क्र.	नाव	पद
१.	प्राचार्य, डॉ. एन. पी. तेंडोलकर	चेअरमन
२.	डॉ. एम.एम.व्ही.रमणा	कुलगुरु प्रतिनिधी
३.	डॉ. एस.टी. गडदे	कुलगुरु प्रतिनिधी
४.	डॉ. अतुल साळुंखे	कुलगुरु प्रतिनिधी
५.	श्री. रुतिंदरसिंग नेगी	उद्योगक्षेत्र प्रतिनिधी
६.	श्री. एस. आर.कारखानिस	उद्योगक्षेत्र प्रतिनिधी
७.	श्री. रविंद्र प्रभुदेसाई	उद्योगक्षेत्र प्रतिनिधी
८.	श्री. प्रशांत कामत	उद्योगक्षेत्र प्रतिनिधी
९.	डॉ. एस.आर. कंदलगावकर	शिक्षणतज्ञ
१०.	डॉ. एल.बी.पाटील	विभाग प्रमुख, इंग्रजी
११.	श्री. ए. एम. कुलकर्णी	विभाग प्रमुख, वाणिज्य
१२.	डॉ.आर.व्ही. ठोके	विभाग प्रमुख, अर्थशास्त्र
१३.	सौ. एस.एस. पुजारी	विभाग प्रमुख, हिन्दी
१४.	डॉ. एस.टी. संकपाळ	विभाग प्रमुख, रसायनशास्त्र
१५.	डॉ. एस.ए.पाटील	विभाग प्रमुख, भूगोल
१६.	डॉ. व्ही.एस. फाटक	विभाग प्रमुख, मराठी
१७.	श्री. व्ही. पी. शृंगारे	विभाग प्रमुख, समाजशास्त्र
१८.	डॉ. पी.व्ही. नाईकवाडे	विभाग प्रमुख, वनस्पतीशास्त्र
१९.	श्री. सी.एन.मठ	विभाग प्रमुख, गणित
२०.	श्री. ए.एस. नाफडे	विभाग प्रमुख, संगणक विज्ञान
२१.	डॉ. ए.एस.वराळे	वरिष्ठ शिक्षक प्रतिनिधी
२२.	डॉ. एम.आर.काळे	वरिष्ठ शिक्षक प्रतिनिधी
२३.	श्री. एम.ब्ल्यु. जाखी	वरिष्ठ शिक्षक प्रतिनिधी
२४.	श्री. एस.एस. मायंगडे	वरिष्ठ शिक्षक प्रतिनिधी
२५.	श्री. ए.एम. कुलकर्णी	प्राचार्य प्रतिनिधी

स्वायत्त महाविद्यालयाची वित्त समिती

अ.क्र.	नाव	पद
१.	प्राचार्य, डॉ. एन. पी. तेंडोलकर	चेअरमन
२.	सौ. एम. आर. भागवत	नियामक मंडळ प्रतिनिधी
३.	सी.ए.डॉ. प्रदिप कामथेकर	वित्त व लेखा अधिकारी, मुंबई विद्यापीठ
४.	श्री. व्ही. पी. शृंगारे	प्राचार्य प्रतिनिधी

महाविद्यालयातील शिक्षक/शिक्षकेतर वर्ग २०२१-२२

विद्यार्थीवर्गाला त्यांनी निवडलेला अभ्यासक्रम आणि विषयाचे अद्ययावत ज्ञान उपलब्ध करून देण्यासाठी महाविद्यालयामध्ये उच्चविद्याविभूषित आणि अनुभव संपन्न प्राध्यापक आहेत.

प्राचार्य

डॉ. एन्. पी. तेंडोलकर , एम्. एस् सी., पीएच्. डी. (भौतिकशास्त्र)

पदवी महाविद्यालय

डॉ. एन्. पी. तेंडोलकर	एम.एस्सी.. पीएच्. डी. (भौतिकशास्त्र)	:प्राचार्य आणि विभागप्रमुख
सौ. एस्. एस्. पुजारी	एम. ए. (हिंदी), सेट	: विभागप्रमुख, सहाय्यक प्राध्यापिका, हिंदी
श्री. व्ही. पी. शृंगारे	एम. ए. (समाजशास्त्र), सेट	: विभागप्रमुख, सहाय्यक प्राध्यापक, समाजशास्त्र
श्री. ए. एम. कुलकर्णी	एम. कॉम., एम्. ए. (मराठी) बी. लिब., सेट	:सहाय्यक प्राध्यापक, अकॉटन्सी
डॉ. आर. व्ही. ठोके	एम. ए. (अर्थशास्त्र) , सेट, पीएच्.डी.	:सहाय्यक प्राध्यापक , अर्थशास्त्र
डॉ. सौ. व्ही. एस्. फाटक	एम. ए. पीएच्. डी. (मराठी)	: विभागप्रमुख, सहाय्यक प्राध्यापिका, मराठी
डॉ. एस्. ए. पाटील	एम. ए. पीएच्. डी. (भूगोल), नेट	: विभागप्रमुख, सहाय्यक प्राध्यापक, भूगोल
श्री. सी. एन्. हिरेमठ	एम. एस्सी. (गणित), सेट	:सहाय्यक प्राध्यापक, गणित
श्री. एम्. डब्ल्यू. जाखी	एम. ए. (अर्थशास्त्र), एम्. फिल. सेट	:सहाय्यक प्राध्यापक, अर्थशास्त्र
डॉ. एस्. टी. संकपाळ	एम. एस्सी.,पीएच्.डी.(रसायनशास्त्र), सेट	:विभागप्रमुख, सहाय्यक प्राध्यापक, रसायनशास्त्र
डॉ. सौ. एम्. आर. काळे	एम. एस्सी. पीएच्. डी. (भौतिकशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापिका, भौतिकशास्त्र
डॉ. पी. व्ही. नाईकवाडे	एम.एस्सी. पीएच्. डी (वनस्पतीशास्त्र)	:विभागप्रमुख, सहाय्यक प्राध्यापक, वनस्पतीशास्त्र
डॉ. आर. पी . बनसोडे	एम.एस्सी. पीएच्. डी (वनस्पतीशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, वनस्पतीशास्त्र
डॉ. ए. एस्. वराळे	एम.एस्सी. पीएच्. डी (रसायनशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, रसायनशास्त्र
श्री. यु. बी. भाटये	एम.एस्सी. नेट (भौतिकशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, भौतिकशास्त्र
डॉ. एच्. व्ही. चव्हाण	एम.एस्सी. पीएच्. डी. (रसायनशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, रसायनशास्त्र
श्री. पी. पी. जाधव	एम. एस्. सी नेट (भौतिकशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, भौतिकशास्त्र
श्री. ए. जे. जाधव	एम. ए. नेट (मराठी)	:सहाय्यक प्राध्यापक, मराठी
श्री. एस्. आर. सोनावणे	एम. कॉम. नेट (वाणिज्य)	:सहाय्यक प्राध्यापक, वाणिज्य
श्री. पी. व्ही. नारगुडे	एम. ए. नेट, सेट बी. एड्.	:सहाय्यक प्राध्यापक, समाजशास्त्र
श्री. ए.सी. धावरे	एम.एस्सी. सेट. (भौतिकशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, भौतिकशास्त्र
श्री. एस्. एस्. मायंगडे	एम. लिब. नेट सेट	:ग्रंथपाल
श्री. ए. व्ही. देवळे	एम.एस्सी. (रसायनशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, रसायनशास्त्र
कु. डी. डी. चौगुले	एम.एस्सी. (रसायनशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, रसायनशास्त्र
सौ. एस. वाय. गार्डी	एम.एस्सी. (गणित),	:सहाय्यक प्राध्यापक, गणित
कु. पी. एस. शिंदे	एम.एस्सी. (रसायनशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, रसायनशास्त्र
कु. एच. एस. आग्ने	एम.एस्सी. (रसायनशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, रसायनशास्त्र
कु. एस. एस. डाफळे	एम.एस्सी. नेट, (रसायनशास्त्र)	:सहाय्यक प्राध्यापक, रसायनशास्त्र
डॉ. मनिष कोठे	एम.ए. जिओइन्फोरमॅटीक्स	:सहाय्यक प्राध्यापक, बी.व्होक
डॉ. सोनल अनावकर	एम.एस्सी., पीएच.डी. (अॅग्रीकल्चर)	:सहाय्यक प्राध्यापिका, बी.व्होक
कु. मृणमयी परांजपे	एम.कॉम. सेट, नेट (अकॉटन्सी)	:सहाय्यक प्राध्यापिका, बी.व्होक

बी.एस्सी. संगणक विज्ञान विभाग

श्री. ए. एस्. नाफडे	एम्. सी. ए.	:अभ्यागत व्याख्याता संगणकशास्त्र
श्रीम. पी. एम. भोपळकर	एम्. एस् सी (संगणक विज्ञान)	:व्याख्याती संगणकशास्त्र
श्रीम. पी. पी. मोरे	एम्. एस् सी (संगणक विज्ञान)	:व्याख्याती संगणकशास्त्र
श्री. एस्. एन. कांबळी	एम्. एस् सी (संगणक विज्ञान)	:व्याख्याता संगणकशास्त्र
श्री. पी. पी. लिंगायत	एम्. एस् सी (संगणक विज्ञान)	:व्याख्याता संगणकशास्त्र

शिक्षकेत्तर कर्मचारी वृंद

सौ. एम्. आर. भागवत	बी. एस्सी.	:मुख्य लिपिक
सौ. व्ही. डी. देवळेकर	एम्. कॉम	:कनिष्ठ लिपीक
श्री. ए. एस्. कुलकर्णी	एम्. कॉम	:कनिष्ठ लिपीक
श्री. एस. ए. मुळये	बी.एस्सी.	:प्रयोगशाळा सहाय्यक
श्री. व्ही. आर. बसणकर	बी. ए.	:कनिष्ठ लिपीक , एम.सी.व्ही.सी.
श्री. एम्.एस्. पवार		:ग्रंथालय परिचर
श्री. ए. एस्. तडवी		:शिपाई
श्री. एच. एम्. कदम		:प्रयोगशाळा परिचर
श्री. व्ही. वाय. जठार		:प्रयोगशाळा परिचर
श्री. ए. एस. तावडे		:प्रयोगशाळा परिचर
श्री. एस्. एस्. दांडेकर	एम. ए. (अर्थशास्त्र)	:ग्रंथालय परिचर
श्री. एस्. एस्. कांगणे	बी. कॉम	:ग्रंथालय परिचर
श्री. एस्. एस् गोपाळ		:शिपाई
श्री. के. जी. मेंगाळ		: प्रयोगशाळा परिचर
श्री. एम्. ई. मेचकर		:शिपाई
श्री. एस्. एस्. जाधव	एच्. एस्. सी.	:संगणक तंत्रज्ञ
श्री. ए. ए. गुरव	बी.कॉम	:सहाय्यक
श्री. एस्. एस्. वेलवणकर	बी. कॉम	:सहाय्यक
श्री. के. जे. चाचे	बी. कॉम	:सहाय्यक
श्री. ए. डी. भुवड	बी. कॉम	:सहाय्यक
श्री. ए. ए. रेडिज	बी. कॉम	:सहाय्यक
श्री. एच्. आर. वेले		:स्वच्छक
श्री. व्ही. एल्. तावडे		:शिपाई
श्री. ए. ए. वेलवणकर		:शिपाई
श्री. पी. एन. कुंभार		:गेटमन
श्री. पी. डी. पंदेरे		:गेटमन
सौ. एम्. के. वेलवणकर		:स्वच्छक

शासकीय शैक्षणिक सवलती

महाविद्यालयीन शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शासनाने विविध प्रकारच्या सवलती उपलब्ध करून दिल्या आहेत. पात्र विद्यार्थ्यांना याचा लाभ घेता यावा यासाठी सर्व प्रकारच्या सवलत अर्जासोबत रेशनकार्डमधील कौटुंबिक माहिती असणाऱ्या पानांची झेरॉक्स जोडणे आवश्यक आहे.

१) ई. बी. सी. सवलत :

महाविद्यालयातील अनुदानित तुकड्यांमधील ज्या विद्यार्थ्यांचे आई - वडिलांचे अगर आई वडिल हयात नसल्यास पालकांचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रु. २,५०,०००/- पेक्षा जास्त नाही, तसेच भावंडांची संख्या स्वतःसह २ पेक्षा जास्त नाही अशा विद्यार्थ्यांना ई.बी.सी. सवलतीचा लाभ घेता येतो. शैक्षणिक वर्ष २०१६-१७ पासून सदर सवलतीचा अर्ज करण्याची पध्दतीत बदल झाला असून वेबसाईट सुरु झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना सूचीत केले जाते. विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन पध्दतीने नवीन अर्ज नोंदणी तसेच नुतनिकरण करावयाचे असते. सदर सवलतीसाठी चालू शैक्षणिक वर्षापूर्वी संपलेल्या आर्थिक वर्षातील म्हणजे १ एप्रिल २०१६ ते ३१ मार्च २०१७ या वर्षाचे एकूण उत्पन्न विचारात घ्यावयाचे असते आणि सदर उत्पन्नाचा दाखला तहसीलदारांच्या सहीचा असावा लागतो. वडिल हयात नसल्यास आईच्या नावाने अर्ज करावा मात्र अर्जासोबत वडीलांच्या मृत्युचा दाखला जोडणे आवश्यक आहे.

२) प्राथमिक शिक्षकांच्या मुला - मुलींना मिळणारी (पी. टी. सी.) सवलत

सरकारी शाळा, स्थानिक संस्थांच्या (नगरपालिका, महानगरपालिका, जिल्हापरिषद) शाळा, मान्यताप्राप्त व अनुदानप्राप्त खाजगी शाळांतील शिक्षकांच्या मुला - मुलींना त्यांचे आई - वडिलांचे उत्पन्न विचारात न घेता शिक्षण शुल्क फी माफीची सवलत मिळते. फी-सवलतीच्या विहित नमुन्यातील अर्ज आवश्यक त्या प्रमाणपत्रांसह विहित मुदतीत सादर करणे आवश्यक आहे. माध्यमिक शाळांतील इ. ५ वी ते ८ वी पर्यंतच्या वर्गांना शिकवणाऱ्या व प्राथमिक शिक्षकांएवढे वेतनमान असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांनाही प्राथमिक शिक्षकांप्रमाणेच फी माफीची सवलत मिळते. ही सवलत महाविद्यालयातील अनुदानित तुकड्यांमधील फक्त दोन पाल्यांनाच मिळते.

३) माध्यमिक शिक्षकांच्या मुला - मुलींना मिळणारी (एस. एस. टी.) सवलत

शैक्षणिक वर्ष १९९५-९६ पासून शासनाने माध्यमिक/उच्च माध्यमिक शाळेतील शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या दोन पाल्यांना फी मध्ये सवलत देण्याची योजना सुरु केली आहे. यासाठी विहित नमुन्यात अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. ही सवलत महाविद्यालयातील अनुदानित तुकड्यांमधील विद्यार्थ्यांनाच मिळते.

५) सरकारी , स्थानिक स्वराज्य, संस्थांच्या, कर्मचाऱ्यांच्या मुला - मुलींना मिळणारी फी सवलत

महाविद्यालयातील अनुदानित तुकड्यांमधील ज्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे मागील आर्थिक वर्षा तील निव्वळ उत्पन्न (फक्त बेसिक पे) रु. १५०००/- पेक्षा जास्त नाही त्यांच्या मुला-मुलींना ही सवलत मिळते. सदर सवलतीसाठी विहित अर्ज (ई. बी. सी. नमुना) उत्पन्नाच्या दाखल्यासह विहित मुदतीत सादर करणे आवश्यक आहे. उत्पन्नाच्या दाखल्यावर कार्यालय प्रमुखाची किंवा पगार काढणाऱ्या अधिकाऱ्याची सही असणे आवश्यक आहे.

६) सैन्यातील जवानांच्या मुला - मुलींना मिळणारी फी सवलत :

महाविद्यालयातील अनुदानित तुकड्यांमधील ज्या विद्यार्थ्यांचे वडिल सध्या सैन्यात असतील त्यांना ही सवलत मिळते. प्रत्येक अर्जासोबत ठराविक नमुन्यातील अर्जाच्या दोन प्रती देणे आवश्यक आहे. अर्जासोबत जिल्हाधिकारी व अध्यक्ष , जिल्हा सैनिक व नाविक वैमानिक मंडळ यांच्या सहीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक आहे.

७) माजी सैनिकांच्या मुला - मुलींना मिळणारी फी सवलत :

महाविद्यालयातील अनुदानित तुकड्यांमधील विद्यार्थ्यांना ही सवलत मिळण्यासाठी विहित नमुन्यातील अर्जासोबत स्वातंत्र्य सैनिक म्हणून मिळालेल्या सन्मानपत्राच्या सत्यप्रतीसह अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. मागील वर्षी ही सवलत मंजूर झाली असल्यास त्याबाबतचा तपशील व मागील वार्षिक परीक्षेच्या गुणपत्राच्या सत्यप्रती अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

८) स्वातंत्र्य सैनिकांच्या मुला-मुलींना मिळणारी फी सवलत :

महाविद्यालयातील अनुदानित तुकड्यांमधील विद्यार्थ्यांना ही सवलत मिळण्यासाठी विहित नमुन्यातील अर्जासोबत स्वातंत्र्य सैनिक म्हणून मिळालेल्या सन्मानपत्राच्या सत्यप्रतीसह अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. मागील वर्षी ही सवलत मंजूर झाली असल्यास त्याबाबतचा तपशील व मागील वार्षिक परीक्षेच्या गुणपत्रकाच्या सत्यप्रती अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

९) मागासवर्गीय (एस. सी.) व इतर मागासवर्गीय (ओ. बी. सी. व एन. टी.) विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीबाबतच्या सूचना

इयत्ता ११ वी आणि प्रथम वर्ष पदवी -पदव्योत्तर महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनी त्या शैक्षणिक वर्षाचे ई-शिष्यवृत्ती अर्ज ऑनलाईन भरण्याकरीता वेबसाईट सुरु झाल्यानंतर सूचना प्रसिध्द केली जाईल. विद्यार्थ्यांने आपला अर्ज व सोबत खालील कागदपत्रे मुदतीत महाविद्यालयाच्या कार्यालयात जमा करावयाचे आहेत. अर्जासोबत पुढील कागदपत्रे जोडणे अनिवार्य आहे.

- १) जातीचा दाखला सत्यप्रत आणि जात वैधता प्रमाणपत्र सत्यप्रत(असल्यास)
- २) दोन लाख पर्यांत उत्पन्न असणाऱ्या एस. सी. विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी २०१६ -२०१७ या कालावधीत पालक नोकरी करत असल्यास त्यांचे मूळ वेतन + महागाई भत्ता व इतर सर्व भत्यांसह उत्पन्नाचा दाखला व नोकरी करीत नसलेल्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी तहसिलदारांच्या सहीचा दाखला जोडणे आवश्यक आहे.
- ३) मागील वर्षाचे गुणपत्रक
- ४) एखादे वर्षी शिक्षणात खंड असल्यास त्या काळातील गॅप सर्टिफिकेट रु. १००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर तहसिलदार यांच्या सहीचे जोडावे.
- ५) सोबत राष्ट्रीयकृत बँकेच्या स्वतःच्या नावे असलेल्या खात्याच्या पासबुकची प्रथम पानाची सत्यप्रत (स्टेट बँक, बँक ऑफ इंडिया, महाराष्ट्र बँक, जनता बँक इ.)
- ६) वसतिगृहात रहात असल्यास त्यांचे प्रमाणपत्र
- ७) इतर महाविद्यालयातून आला असेल तर मागील वर्षीच्या शिष्यवृत्तीचा आदेश क्रमांक आणि मागील महाविद्यालयाने विद्यार्थ्यांचा अर्ज त्यांचे लॉग इन मधुन फेटाळल्याचे पत्र आवश्यक, एक लाखापेक्षा अधिक उत्पन्न असणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी वरीप्रमाणे कागदपत्रांची पूर्तता आवश्यक आहे.
- ८) आधार कार्डाच्या दोन सत्यप्रती
- ९) निवडणूक ओळखपत्राची सत्यप्रत

टिप: ज्या मागासवर्गीय (एस. सी.) विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे उत्पन्न २,००,०००/- पेक्षा अधिक असेल अशा विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता मिळणार नाही. परंतु कोणत्याही प्रकारची फी आकारली जाणार नाही.

रु. १,००,०००/- पेक्षा अधिक उत्पन्न असणाऱ्या इतर मागास (ओ. बी. सी. व एन. टी.) विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता मिळणार नाही. परंतु कोणत्याही प्रकारची फी आकारली जाणार नाही.

जे विद्यार्थी मुदतीत अर्ज व कागदपत्रे सादर करू शकणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना त्या शैक्षणिक वर्षाची फी भरावी लागेल.

संगणक विज्ञान अभ्यासक्रमाकरीता (एस.सी. आणि एस.टी.) विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचा लाभ घेता येईल. परंतु (ओ. बी. सी. व एन. टी.) विद्यार्थ्यांना सदर शिष्यवृत्ती लागू नाही.

१०) अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती बाबत सूचना

१) शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण / २००७ (५४२/०७) तांशी - १ दि. २१-०१-२००८ अन्वये मुस्लिम, ख्रिश्चन, पारशी, शीख, व बौद्ध समाजातील गुणवत्ता धारक विद्यार्थ्यांसाठी

२) अल्पसंख्यांक समाजातील कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न २,००,०००/- पेक्षा कमी असेल अशा विद्यार्थ्यांना या योजनेखालील शिष्यवृत्ती मिळणेसंबंधी अर्ज भरावयाचा आहे.

३) जे विद्यार्थी शासनाच्या निकषाप्रमाणे या शिष्यवृत्तीस पात्र ठरतील अशाच विद्यार्थ्यांना भरलेली फी परत केली जाईल.

११) अपंग विद्यार्थ्यांना मिळणारी शैक्षणिक सवलत :

शासनाच्या नियमानुसार अपंग असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना समाजकल्याण अधिकारी यांच्यामार्फत शैक्षणिक सवलत व शिष्यवृत्ती देण्यात येते. त्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या विहित नमुन्यातील अर्ज ठराविक मुदतीत आवश्यक त्या प्रमाणपत्रांसह सादर करणे आवश्यक आहे.

१२) शिष्यवृत्ती योजना : राज्य शासनमार्फत महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना जशी गुणवत्ता शिष्यवृत्ती देण्याची योजना आहे तशी संस्थेमार्फतही हुशार, होतकरु व गरजू विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देण्याची योजना कार्यरत आहे.

राज्यशासनाची शिष्यवृत्ती :

- १) राष्ट्रीय गुणवत्ता शिष्यवृत्ती
- २) राज्य सरकारची खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती
- ३) ग्रामीण भागातील हुशार व होतकरु विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी गुणवत्ता शिष्यवृत्ती
- ४) प्राथमिक / माध्यमिक शिक्षकांच्या मुला-मुलींना मिळणारी शिष्यवृत्ती
- ५) राष्ट्रीय कर्जाळू शिष्यवृत्ती
- ६) इतर मागास वर्गीय शिष्यवृत्ती

या शिष्यवृत्त्या मिळण्यासाठी विहित नमुन्यात अर्ज आवश्यक त्या कागदपत्रांसह ठराविक त्या मुदतीत महाविद्यालयीन कार्यालयात सादर करणे आवश्यक असते. विद्यार्थी एकापेक्षा अधिक शिष्यवृत्त्या मिळविण्यासाठी पात्रतेच्या अटी पूर्ण करित असल्यास अर्ज भरू शकतो. मात्र एकाच वेळी एकाच शिष्यवृत्तीची रक्कम स्वीकारण्यात येते.

१३) देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळाने जाहिर केलेल्या बक्षिस योजना

महाविद्यालयातील शासनमान्य / विद्यापीठमान्य कला - क्रीडा स्पर्धात उत्तम कामगिरी करणाऱ्या विद्यार्थी - विद्यार्थिनींना प्रोत्साहन देण्यासाठी देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळाचे खालील प्रकारे बक्षिस योजना जाहिर केली आहे.

स्तर	व्यक्तिगत कामगिरी			सांघिक कामगिरी	
	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	प्रथम	द्वितीय
जिल्हा	२५०/-	१५०/-	१००/-	५००/-	३००/-
विभाग / विद्यापीठ	५००/-	३००/-	२००/-	७५०/-	५००/-
राज्य	१०००/-	५००/-	३००/-	१०००/-	७५०/-
राष्ट्रीय	१५००/-	१०००/-	५००/-	३०००/-	२०००/-
आंतरराष्ट्रीय	३०००/-	२०००/-	१५००/-	५०००/-	३०००/-

तसेच संशोधन क्षेत्रात जिल्हा, राज्य, राष्ट्र, व विद्यापीठ स्तरावर उत्तम कामगिरी करणाऱ्या शाळा, महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळाने पुढील प्रमाणे प्रोत्साहनपर बक्षिस योजना जाहिर केली आहे.

स्तर	व्यक्तिगत कामगिरी			सांघिक कामगिरी	
	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	प्रथम	द्वितीय
जिल्हा	२५०/-	१५०/-	१००/-	५००/-	३००/-
विभाग / विद्यापीठ	५००/-	३००/-	२००/-	७५०/-	५००/-
राज्य	१०००/-	५००/-	३००/-	१०००/-	७५०/-
राष्ट्रीय	१५००/-	१०००/-	५००/-	३०००/-	२०००/-
आंतरराष्ट्रीय	३०००/-	२०००/-	१५००/-	५०००/-	३०००/-

महाविद्यालयातील विभाग

१) स्व. आबासाहेब व कमलाबाई सरदेशपांडे ग्रंथालय :

महाविद्यालयाचे स्व. आबासाहेब व कमलाबाई सरदेशपांडे ग्रंथालय सुसज्ज असून त्यामध्ये एकूण ३९,८४५ पुस्तके असून त्यांची किंमत रु. ४१,१०,१३३/- इतकी आहे. तसेच नियतकालिक विभागामध्ये एकूण ४६ अभ्यासपूर्ण व मनोरंजनात्मक साप्ताहिके, पाक्षिके व मासिके येत असून ११ दैनिक, ३ साप्ताहिक वृत्तपत्रे येतात. सर्व वर्गांच्या सर्व विषयांच्या क्रमिक पुस्तकांशिवाय संदर्भ ग्रंथ, स्पर्धा परीक्षा व प्रेरणात्मक पुस्तके, विश्वकोश, विविध भाषेचे शब्दकोश, अक्षरवाडू:मय उपलब्ध आहे.

विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयात पुस्तकांचा वापर करण्यासाठी वेगळे बारकोड युक्त ग्रंथालय कार्ड दिले जाते. या आधारे विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयाच्या नियमानुसार १० दिवसांकरीता १ पुस्तक मिळते. तसेच महाविद्यालय वेळेनंतर घरी वाचण्यासाठी एखादे अधिक पुस्तक हवे असल्यास तशी सुविधा ग्रंथालयामार्फत महाविद्यालय ओळखपत्र ग्रंथालयात घेवून विद्यार्थ्यांना एका दिवसासाठी पुस्तक दिले जाते.

अ) मोफत इंटरनेट व डिजिटल लायब्ररी सुविधा:

ग्रंथालयामध्ये एन.-लिस्ट ई-रिसोर्सेस (ई-साहित्य) मध्ये ई-जर्नल्स-६२३७+ व ई-बुक्स-३१,३५,८०९+, तसेच ब्रिटिश कौन्सिल ऑनलाईन लायब्ररी (मल्टिमीडीया लायब्ररी) विद्यार्थी व प्राध्यापकांसाठी उपलब्ध आहे. विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयामध्ये मोफत इंटरनेट सुविधा व डिजिटल लायब्ररी सुविधा उपलब्ध करण्यात आली आहे. स्पर्धा परीक्षांच्या दृष्टीने, नोकरी व करिअर संदर्भातील महत्त्वाची माहिती ग्रंथालय संकेतस्थळ (१९२.१६८.१.२३/webopac) वर उपलब्ध आहे.

ब) अभ्यासिका:

१. ग्रंथालयाची स्वतंत्र अभ्यासिका सकाळी ८.३० ते संध्याकाळी ६.०० वाजेपर्यंत विद्यार्थ्यांना वाचन, लेखन करण्यासाठी खुली असते. ग्रंथालयात ओळखपत्र दिल्यास अभ्यासिकेत बसून वाचण्यासाठी पुस्तक किंवा नियतकालिक मिळू शकते.
२. स्वा. वि. दा. सावरकर-भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समरसता अभ्यासिका विद्यार्थ्यांसाठी संपूर्ण दिवस खुली असते. या अभ्यासिकेमार्फत स्वा.सावरकर-डॉ. आंबेडकर या महानविरांवर संशोधन करणा-या विद्यार्थ्यांना-प्राध्यापकांना शिष्यवृत्ती देण्याचे देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळ संस्थेने जाहीर केले आहे.

क) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी पुस्तकपेढी:

पदवी महाविद्यालयातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी मुंबई विद्यापीठाची स्वतंत्र पुस्तकपेढी असून मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना क्रमिक पुस्तकांचा एक संच संपूर्ण वर्षभर वापरण्यासाठी मिळतो. यासाठी गरजू विद्यार्थ्यांनी स्वतंत्र अर्ज करणे आवश्यक आहे.

विद्यार्थ्यांना संदर्भ ग्रंथांची उपलब्धता सहज प्राप्त व्हावी म्हणून महाविद्यालयामध्ये प्रत्येक शैक्षणिक विभागांतर्गत स्वतंत्र ग्रंथालय सुविधा उपलब्ध करून दिली आहे.

२) विद्यार्थी प्रतिनिधी परिषद :

अ) पदवी महाविद्यालय:

मुंबई विद्यापीठाच्या महाराष्ट्र शासन विद्यापीठ कायदा सन २०१६ मधील कलम ९९ पोट-कलम ४ चा खंड (ख) च्या अधिन राहून पदवी व कनिष्ठ महाविद्यालयात विद्यार्थी प्रतिनिधी परिषदेची स्थापना केली जाते.

३) क्रीडा विभाग :

विद्यार्थ्यांच्या क्रीडा कौशल्याचा विकास या विभागाकडून करण्यासाठी प्रयत्न केले जातात. खो-खो, कबड्डी, रस्सीखेच, क्रिकेट, तायक्वांदो, कॅरम, फाईन आर्ट, टेबल टेनिस, हॉकी, बुद्धिबळ अशा विविध प्रकारच्या क्रीडा प्रकारात आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत पदवी महाविद्यालयाचे संघ सहभागी होतात. वार्षिक स्नेहसंमेलनानिमित्त मैदानी व सांघिक स्पर्धांचे आयोजन करण्यात येते.

सुसज्ज इनडोर स्टेडियम-क्रीडा विभागात यश प्राप्त करू इच्छिणा-या विद्यार्थ्यांसाठी महासंख्येने ४०० मीटर लॅन रनिंग ट्रक, बास्केट बॉल, बॅडमिंटन व हॉकी यासारख्या खेळासाठी सुसज्ज फोर्ट

विद्यापीठ पातळीवरील स्पर्धांत विशेष कामगिरी करणा-या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाकडून १० ग्रेसिंग गुण प्रदान केले जातात. या योजनेचा लाभ आमचे विद्यार्थी घेत आहेत.

४) सांस्कृतिक विभाग:

या विभागामार्फत विविध सांस्कृतिक उपक्रम राबवले जातात. विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी निबंध, वक्तृत्व, कथाकथन, चित्रकला, रांगोळी, हस्ताक्षर, प्रश्नमंजुषा, सामान्यज्ञान, अभिनय व गायन इत्यादि विविध स्पर्धांचे आयोजन केले जाते. या विभागामार्फत राष्ट्रीय सण व राष्ट्र पुरुषांचे स्मृतिदिन इत्यादी विविध कार्यक्रम साजरे केले जातात.

आपल्या महाविद्यालया व्यतिरिक्त अन्य संस्था, मंडळे, शासन यांच्यामार्फत आयोजित केल्या जाणाऱ्या निबंध, वक्तृत्व, चित्रकला इत्यादि स्पर्धांमध्ये विद्यार्थ्यांनी सहभागी व्हावे यासाठी प्रोत्साहन देऊन मार्गदर्शन केले जाते.

डिसेंबर अखेरीस विद्यार्थ्यांतील कलागुणांना वाव देण्यासाठी वार्षिक स्नेहसंमेलनानिमित्त विविध गुणदर्शनाचा कार्यक्रम आयोजित केला जातो.

विद्यापीठ पातळीवरील स्पर्धांत विशेष कामगिरी करणा-या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाकडून १० ग्रेसिंग गुण प्रदान केले जातात. या योजनेचा लाभ आमचे विद्यार्थी घेत आहेत.

५) राष्ट्रीय सेवा योजना :

या विभागात ३ युनिट्स कार्यरत असून मुंबई विद्यापीठाने निर्धारित केल्याप्रमाणे २५० विद्यार्थी - विद्यार्थिनींना या विभागात सहभागी होता येते. आपत्कालीन व्यवस्थापन, जल साक्षरता, जल संवर्धन, ग्रामस्वच्छता, आरोग्य व स्वच्छता जाणीव इत्यादी उपक्रमांमधून ग्रामसुधारणा व समाजसेवा करता येते. या विभागात सहभागी होण्यासाठी वर्षारंभी राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी यांचेकडे विहित नमुन्यात अर्ज सादर करावा लागतो. येणाऱ्या अर्जांतून स्वयंसेवकांची निवड केली जाते. प्रतिवर्षी दत्तक गावामध्ये ०७ दिवसांचे निवासी शिबीर घेतले जाते. १२० तास पूर्ण करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस १० अधिक गुणांचा लाभ मिळतो. त्याचबरोबर निवासी शिबीरात सहभाग घेतल्यास विद्यापीठाचे प्रमाणपत्र मिळते.

६) राष्ट्रीय छात्र सेना (National Cadet Corps)

महाविद्यालयातील प्रथम वर्षातील मुलांकरिता नेव्हल विंग तसेच मुलींकरिता आर्मी व नेव्हल विंग एन.सी.सी. मध्ये भरती होण्याची संधी उपलब्ध आहे. एन.सी.सी. हा तीन वर्षांचा उपक्रम असून यामध्ये सैनिकी प्रशिक्षणासोबत विविध राज्य तसेच राष्ट्रीय स्तरावरील कॅम्प व स्पर्धामध्ये सहभागी होण्याची संधी मुलांना प्राप्त होते. एन.सी.सी. कॅडेट्सना १० अतिरिक्त गुणांचा लाभ व एन.सी.सी. प्रमाणपत्र मिळवण्याची संधी उपलब्ध होते. त्याचप्रमाणे एन.सी.सी. कॅडेट्ससाठी महाविद्यालय विविध व्यक्तिमत्त्व विकास कार्यक्रम आयोजित करित असते.

७) निसर्ग मंच:

निसर्ग मंच विभागातर्फे पर्यावरण जतन जागृती केली जाते. चित्रकला, निबंध, वक्तृत्व स्पर्धा, व्याख्याने, प्रात्यक्षिके आयोजित करण्याबरोबरच या विभागातर्फे वनस्पती, पक्षी निरीक्षण, आणि निसर्गावलोकन सहलींचे आयोजन केले जाते.

८) स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन कक्ष:

स्पर्धात्मक परीक्षांची पूर्वतयारी म्हणून या विभागातर्फे सामान्यज्ञान परीक्षांचे आयोजन केले जाते. व्याख्यानांच्या आयोजनाबरोबरच भिक्तीपत्रके ही प्रदर्शित केली जातात.

९) शैक्षणिक सहली:

आपल्या परिसराच्या बाहेरील विश्वाचे विद्यार्थ्यांना ज्ञान व्हावे यासाठी महाविद्यालयातर्फे शैक्षणिक सहली प्राचार्यांच्या पूर्व परवानगीने आयोजित केल्या जातात.

१०) विद्यार्थी ग्राहक भांडार:

विद्यार्थ्यांना सहकाराचे तत्व समजावे, सहकारातून विकास ही संकल्पना दृढ व्हावी या उदात्त हेतूने महाविद्यालयात विद्यार्थी ग्राहक भांडाराची स्थापना झाली आहे. ग्राहक भांडाराचे कार्य शासनाच्या सहकार खात्याच्या नियमानुसार चालते. प्रत्येक विद्यार्थ्यांने ग्राहक भांडार आपले आहे असे समजून त्यात आहे त्यापेक्षा अधिक वाढ करण्याचे सहकार्य करावयाचे आहे.

प्रत्येक विद्यार्थ्यांने ग्राहक भांडाराचे सभासद व्हावे. त्यासाठी प्रवेश शुल्क रु. १/- आणि भाग भांडवल रु. २०/- भरावयाचे आहे. प्रवेशाच्या वेळी प्रत्येक विद्यार्थ्यांला सहा वहया वाजवी दरात उपलब्ध करून दिल्या जातात.

११) संगणकीकृत कार्यालय:

महाविद्यालयाचे सर्व कार्यालयीन कामकाज संगणकीकृत आहे. कार्यालयाचा कर्मचारी वर्ग सुध्दा सक्षम व कार्यतत्पर आहे.

१२) आजीवन शिक्षण व विस्तार विभाग:

आजीवन शिक्षण व विस्तार विभाग उपक्रम महाविद्यालयात राबविण्यात येतो. या उपक्रमांतर्गत विद्यार्थी विविध विषयावर संशोधन प्रकल्प सादर करतात तसेच मुंबई विद्यापीठांतर्गत आयोजित केल्या जाणाऱ्या उदान महोत्सवात सहभागी होऊन पथनाट्य व पोस्टर्स सादर करतात. यशस्वीरित्या प्रकल्प पूर्ण करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक वर्षाच्या शेवटच्या सेमिस्टर मध्ये १० गुणांचा लाभ दिला जाते.

१३) मराठी वाङ्मय मंडळ:

मराठी वाङ्मय मंडळातर्फे महाविद्यालयामध्ये मराठी विषयातील तज्ञ व्यक्तींची व्याख्याने आयोजित केली जातात. स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन, पुस्तक परीक्षण स्पर्धा, निबंध स्पर्धा इ. कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते.

१४) संशोधन समिती:

विद्यार्थी तसेच प्राध्यापकांमध्ये संशोधनाची आवड निर्माण होण्याकरिता विविध विषयांवरील संशोधनासाठी या समिती तर्फे मार्गदर्शन केले जाते. विविध संशोधन स्पर्धांमध्ये विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्तपणे सहभाग नोंदवावा यासाठी कार्यशाळा व स्पर्धांचे आयोजन केले जाते.

१५) दृकश्राव्य माध्यमे:

महाविद्यालयात ओव्हरहेड स्लाईड फिल्म, एल्.सी.डी. (L.C.D) प्रोजेक्टर तसेच टेलिव्हिजन, सी.डी. प्लेअर, पब्लिक अँड्रेस सिस्टिम उपलब्ध आहे. त्याचा वापर गरजेनुसार प्राध्यापक वर्ग करीत असतो.

१६) सेमिनार हॉल:

विद्यार्थी व प्राध्यापकांसाठी चर्चासत्रे, कार्यशाळा, परिषदा इ. चे आयोजन करण्यासाठी दोन सुसज्ज सभागृहे उपलब्ध आहेत.

१७) वार्षिक नियतकालिक 'आकांक्षा':

विद्यार्थ्यांच्या वाडू:मयीन कलागुणांना चालना देण्यासाठी 'आकांक्षा' हे वार्षिक नियतकालिक प्रसिद्ध केले जाते. यासाठी प्राध्यापक व विद्यार्थी मिळून संपादन मंडळ असते. अंकामध्ये मराठी, हिंदी, इंग्रजी असे ती विभाग असतात. यामध्ये विद्यार्थ्यांकडून आलेल्या दर्जेदार कथा, कविता, लेख इत्यादींना प्रसिध्दी दिली जाते.

१८) शिष्यवृत्त्या:

सरकारी शिष्यवृत्त्यांबरोबरच देवरुख शिक्षण प्रसारक मंडळ व अनेक दानशूर व्यक्तींकडून पदवी शिक्षण घेण्यासाठी शिष्यवृत्त्या दिल्या जातात.

२०) पाश्चात्य भाषा अभ्यासकेंद्र:

पित्रे फौंडेशन, देवरुख यांच्या आर्थिक सहयोगातून महाविद्यालयाने गोएथ इंस्टिट्यूट, मॅक्समुल्लर, पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने जर्मन भाषा अभ्यासक्रम सुरु करण्यात आला आहे. या अभ्यासकेंद्रात जर्मन भाषेतील विविध अभ्यासक्रम उपलब्ध आहेत.

२१) वाणिज्य मंडळ:

वाणिज्य शाखेच्या विद्यार्थीवर्गाने विविध व्यवसाय संधीची व ज्ञानाची माहिती होण्यासाठी वाणिज्य मंडळ स्थापन केले आहे. या मंडळातर्फे मार्गदर्शन व्याख्याने, प्रात्याक्षिके, चर्चासत्रे व कार्यशाळा इ. चे आयोजन केले जाते.

२२) महिला विकास कक्ष:

मुंबई विद्यापीठाच्या परिपत्रकाप्रमाणे महिला विकास कक्ष कार्यरत आहे. विद्यापीठ नियमानुसार प्राध्यापक व विद्यार्थिनींचे कार्यकारी मंडळ या कक्षाचे कार्य पाहते. आपल्या महाविद्यालयात एकूण विद्यार्थी संख्येमध्ये ६०% विद्यार्थिनींची संख्या आहे. या सर्व विद्यार्थिनीवर्गाला सक्षम करण्यासाठी दरवर्षी महाविद्यालयामध्ये विविध उपक्रम राबवले जातात हे लक्षात घेऊन महाविद्यालयात प्रवेश घेणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थिनीने महिला विकास कक्षासाठी आपला उत्स्फूर्त सहभाग द्यावयाचा आहे. गेली काही वर्षे महाविद्यालयामध्ये कै. मनोरमा भागवत यांच्या स्मरणार्थ त्यांच्या कुटुंबियांनी दिलेल्या देणगीतून महिलांसाठी दरवर्षी उद्बोधनपर उपक्रमांचे आयोजन केले जाते.

२३) कै.राजा राजवाडे वार्षिकांक आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धा:

प्रसिद्ध लेखक कै. राजा राजवाडे यांच्या स्मृतीप्रत्यर्थ महाविद्यालयातर्फे रत्नागिरी, सिंधुदूर्ग, रायगड व ठाणे या चार जिल्हांतील महाविद्यालयांसाठी दरवर्षी वार्षिकांक स्पर्धा घेण्यात येते. परिक्षकांनी दिलेल्या निकालाप्रमाणे तीन उत्कृष्ट वार्षिकांकांना पुरस्कार देऊन गौरवण्यात येते.

२४) प्रयोगशाळा:

अ) वाणिज्य प्रयोगशाळा:

श्री. जी. एस. खांडेकर, वनाझ इंडस्ट्रीज लि. पुणे यांच्या देणगीतून एक स्वतंत्र खोली या प्रयोगशाळेसाठी उपलब्ध झाली आहे. वाणिज्य विभागाच्या विद्यार्थ्यांना, प्राध्यापकांना आधुनिक, आद्यौगिक व वाणिज्य विश्वाची माहिती मिळविण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान योजनेतून ही वाणिज्य प्रयोगशाळा साकारली जात आहे. अध्यापनाच्या पारंपारिक व्याख्यान पद्धतीबरोबरच वाणिज्य अभ्यासक्रमाची संगणक, एल.सी.डी. प्रोजेक्टर, व इंटरनेट इ. सहाय्याने माहिती दिली जाते. तसेच अभ्यासक्रमातील प्रात्यक्षिकांची मॉडेल्स, विविध चार्ट आणि आकृत्या यांनी ही प्रयोगशाळा समृद्ध करण्याचे काम सुरुच आहे.

ब) भूगोल प्रयोगशाळा:

महाविद्यालयात भूगोल विषयासाठी अद्ययावत, सुसज्ज प्रयोगशाळा उपलब्ध आहे. या प्रयोगशाळेचा लाभ विद्यार्थ्यांना मिळत आहे. या प्रयोगशाळेत हवामानाची अत्याधुनिक साधने, NATMO Maps, स्थलदर्शक व हवामानदर्शक नकाशे पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध आहेत. तसेच जागतिक स्थाननिश्चिती (GPS) प्रणालीचे दोन संच उपलब्ध आहेत. याशिवाय भौगोलिक माहिती (GIS) प्रणालीची आधुनिक सॉफ्टवेअर्ससह GIS लॅब उपलब्ध आहेत.

क) भौतिकशास्त्र प्रयोगशाळा :

महाविद्यालयामध्ये सुसज्ज अशी भौतिकशास्त्र प्रयोगशाळा उपलब्ध आहे. या प्रयोगशाळेत पढील उपकरणे उपलब्ध करून देण्यात आली आहेत. सी. आर. ओ. - ४, फ्रिक्वेन्सी जनरेटर्स - ५, स्पेक्ट्रोमीटर - २, ऑप्टिकल बेंच, हाय क्वालिटी लेसर सोर्स, मफल फर्नेस, मायक्रोवेव्ह फर्नेस, हायड्रोलिक प्रेस पॅलेट इ.

तसेच भौतिकशास्त्र विषयातील संशोधनात्मक पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाची सुविधा उपलब्ध असून विषयाला आवश्यक असणारे संदर्भग्रंथ तसेच पदवीनंतर विविध कोर्सेससाठी मार्गदर्शन केले जाते.

ड) रसायनशास्त्र प्रयोगशाळा:

महाविद्यालयामध्ये सुसज्ज अशी रसायनशास्त्र प्रयोगशाळा उपलब्ध आहे. तसेच पदव्युत्तर शिक्षणासाठी आवश्यक असणारी Oven, colorimeter, UV - Visible Spectrophotometer, Digital Balance, Flame Photometer इत्यादि अद्ययावत उपकरणे प्रयोगशाळेत उपलब्ध आहेत. औषधी रसायनशास्त्र, मटेरियल सायन्सेस, नॅनो टेक्नॉलॉजी इ. विषयांमध्ये संशोधनाकरिता विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून प्राप्त झालेल्या अनुदानातून प्रयोगशाळा उभारणीस सुरवात होत आहे.

इ) वनस्पतीशास्त्र प्रयोगशाळा:

पदवी महाविद्यालयामध्ये सुसज्ज अशी वनस्पतीशास्त्र प्रयोगशाळा उपलब्ध आहे. प्रयोगशाळेत बी. ओ. डी. इन्क्युबेटर, पी. एच्. मीटर, कलरो मीटर, ऑटोक्लेव, डिजिटल मायक्रोस्कोप इत्यादी अद्यावत उपकरणे आहेत. टाकारु वनस्पतीपासून उत्तम प्रतीचे गांडूळखत निर्मितीचा प्रकल्प कार्यान्वित आहे. तसेच विद्यार्थ्यांच्या सहभागातून हर्बल प्लॅंग गार्डन, रोज गार्डन यांसारखे उपक्रम राबविण्यात येणार आहे.

२५) उपहारगृह :

महाविद्यालयाच्या परिसरात प्रशस्त व स्वच्छ उपहारगृह आहे. विद्यार्थ्यांना चांगल्या दर्जाचे खाद्यपदार्थ उपलब्ध करून दिले जातात.

२७) विद्यार्थी तक्रार निवारण मंच :

विद्यार्थी तक्रार निवारण मंच महाविद्यालयात स्थापन करण्यात आला आहे. विद्यार्थ्यांच्या तक्रारी, अडी - अडचणी समजून घेऊन त्यांचे निवारण करण्यात येते.

२८) मागासवर्गीय विद्यार्थी मार्गदर्शन कक्ष:

शासनाच्या विविध योजना अत्यंत प्रभावीप्रमाणे राबवण्याकरिता या कक्षाची स्थापना करण्यात आली असून त्यानुसार विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले जाते.

२९) रॅगिंग प्रतिबंध समिती:

महाराष्ट्र शासनाच्या परिपत्रकानुसार महाविद्यालयामध्ये रॅगिंग प्रतिबंध समिती कार्यरत आहे.

३०) महिला तक्रार निवारण समिती:

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार महाविद्यालयामध्ये अंतर्गत महिला तक्रार निवारण समिती कार्यरत आहे.

३१) समुपदेशन केंद्र:

विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक व व्यक्तिगत समस्यांच्या निवारणाकरिता समुपदेशन समिती कार्यरत आहे.

३२) उद्योजकता व रोजगार मार्गदर्शन कक्ष:

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांमध्ये उद्योजकिय कौशल्ये रुजविणे व वृद्धिंगत करणे आणि रोजगार विषयक संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी विशेष मार्गदर्शन कक्ष कार्यरत आहे.

महाविद्यालयाचे सर्वसाधारण नियम

संस्कारक्षम शिक्षण व शिस्त ही महाविद्यालयाची वैशिष्ट्ये आहेत. विद्यार्थ्यांचा अभ्यास, उपस्थिती व त्यांचे महाविद्यालयातील व परिसरातील वर्तनाबाबत बनविलेले सर्व नियम सर्व विद्यार्थ्यांना बंधनकारक आहेत. नियमांचा भंग करणाऱ्या विद्यार्थी -विद्यार्थिनी शिक्षेस पात्र ठरतील. नियमांत बदल करण्याचे व नियमात उल्लेख नसलेल्या गैरवर्तनाबाबत निर्णय घेण्याचे अधिकार प्राचार्यांना आहेत.

- १) अ - महाविद्यालयात होणाऱ्या तासिकांना उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे. तसेच सहामाही, पूर्व परीक्षा व महाविद्यालयात आयोजित केल्या जाणाऱ्या विविध कार्यक्रमांना उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे. ज्या विषयांना ट्यूटोरियल्स, प्रकल्प आहेत ती योग्य वेळेत पूर्ण केली पाहिजेत.
ब - कनिष्ठ महाविद्यालयातील सर्व भाषेतर विषयांचे प्रकल्प विहित कालावधीत पूर्ण करून देणे आवश्यक आहे.
- २) महाविद्यालयात प्रवेश केल्या नंतर प्रत्येक विद्यार्थ्यांजवळ महाविद्यालयाचे ओळखपत्र असणे आवश्यक आहे. व ते ओळखपत्र महाविद्यालयाच्या परिसरात वावरताना प्रत्येक विद्यार्थ्यांने दर्शनी बाजूस दिसेल असे अथवा गळ्यात अडकवणे अत्यंत आवश्यक आहे. ओळखपत्राशिवाय महाविद्यालयात प्रवेश दिला जाणार नाही.
- ३) ग्रंथालय कार्ड (लायब्ररी कार्ड) - ओळखपत्र हरवल्यास ग्रंथालयात लेखी अर्ज करावा. यासाठी ३०/- आकारून नवीन ओळखपत्र दिले जाईल.
- ४) आपल्या वर्तनामूळे कोणाला त्रास होणार नाही याची प्रत्येक विद्यार्थ्यांने काळजी घ्यावयाची आहे. महाविद्यालय प्रवेशद्वार, व्हरांडा, पोर्च, जिना, पार्किंग शेड, मैदान, कॅटिन या ठिकाणी विनाकारण रेगाळणे टाळावे. त्यामुळे आपल्याबाबत इतरांचे मत वाईट होते.
- ५) महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी अधिकृत विद्यार्थी नसलेल्या व्यक्तींना महाविद्यालय परिसरात व इमारतील आपल्यासोबत घेऊन येऊ नये.
- ६) संस्था व महाविद्यालयाच्या मालमत्तेची सुरक्षितता व काळजी प्रत्येकाने घ्यावयाची आहे. वर्गात गरज नसताना पंखे, विजेचे दिवे चालू असेलेले आढळल्यास ते बंद करून उर्जा बचतीस सहकार्य करावे. महाविद्यालयाच्या भिंती व आतील फर्निचर यांवर काही मजकूर लिहून आपल्या बदल इतरांचे मत वाईट होणार नाही याची काळजी घ्यावी.
- ७) महाविद्यालयात केवळ फी भरून प्रवेश घेतला म्हणजे सत्र मंजूर होते असे नाही त्यासाठी नियमित उपस्थिती, अभ्यासातील प्रगती व चांगले वर्तन या गोष्टी आवश्यक आहेत.
- ८) महाविद्यालयाच्या परिसरात एखाद्या सभेचे आयोजन करणे, कोणत्याही कारणांसाठी विद्यार्थ्यांकडून पैसे जमवणे, विद्यार्थ्यांसाठी एखादी सूचना काढणे व ती सूचना फलकात लावणे, कोणतेही मंडळ स्थापन करणे यासाठी प्राचार्यांची लेखी परवानगी घ्यावी लागेल.
- ९) महाविद्यालयाच्या प्रतिष्ठेस व शिस्तीस बाधा येईल असे कोणतेही वर्तन विद्यार्थ्यांने करता कामा नये.
- १०) महाविद्यालयामध्ये क्रिकेट या क्रीडा प्रकारावर कोणत्याही प्रकारचा खर्च केला जाणार नाही.
- ११) विद्यार्थी - विद्यार्थिनींचा पोशाख महाविद्यालयीन शैक्षणिक वातावरणासाठी पूरक असावा. विद्यार्थ्यांनी टी - शर्ट व भडक रंगाची पॅट तसेच विद्यार्थिनींनी बिनबाहयांचे तंग, तोकडे व भडक रंगाचे कपडे वापरण्यास पूर्ण प्रतिबंध आहे. विद्यार्थिनींनी फक्त बाहया असलेला पंजाबी ड्रेस परिधान करणे आवश्यक आहे.

- १२) शासन परिपत्रक क्रमांक पीआरई २००९ प्र.क्र.४९/प्रशि १ - मंत्रालय विस्तार भवन मुंबई - ४०० ०३२ दि. १८/०२/२००९ नुसार महाविद्यालय इमारत आणि परिसरात मोबाईल वापरण्यास पूर्णतः प्रतिबंध आहे. एखादा विद्यार्थी मोबाईलचा वापर करताना आढळल्यास त्या विद्यार्थ्यावर प्रचलित कायदयानुसार कारवाई होईल.
- १३) महाविद्यालयाकडून दोनदा वर्गवार किंवा एकत्रित पालक सभांचे आयोजन केले जाते. प्रत्येक विद्यार्थी - विद्यार्थिनीच्या पालकाने सदर पालक सभांना उपस्थित राहणे आवश्यक आहे.
- १४) कनिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची वर्गातील उपस्थिती कमीत कमी ८०% असणे आवश्यक आहे. अशी ८०% उपस्थिती नसलेल्या विद्यार्थ्यांस वार्षिक परीक्षेस बसण्याची परवानगी नाकारण्याचा हक्क प्राचार्यांना आहे याची प्रत्येकाने नोंद घ्यावी.
- १५) कनिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी अधिकृत स्पर्धा सोडून इतर कोणत्याही मंडळाकडून आयोजित केल्या जाणाऱ्या स्पर्धांमध्ये भाग घेण्याअगोदर प्राचार्यांची परवानगी घेणे आवश्यक आहे.
- १६) प्राचार्यांच्या लेखी परवानगी शिवाय विद्यार्थ्यांना पिकनिक, शैक्षणिक सहली इ.चे आयोजन करता येणार नाही.
- १७) विद्यार्थ्यांनी आपली वाहने पार्किंग शेडमध्येच लावावीत. वाहनांचा आवाज व वेगाचा इतरांना त्रास होणार नाही याची प्रत्येकाने काळजी घ्यावयाची आहे. महाविद्यालयाच्या परिसरात पार्किंग ची सोय असली तरी वाहनांच्या सुरक्षितते बाबत महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही.
- १८) महाविद्यालयाच्या परिसरात कागदाचे तुकडे, रिकाम्या रिफिल्स चॉकलेट वेस्टन, प्लॅस्टिक इ. वस्तू टाकून परिसराचे सौंदर्य बिघडणार नाही याची प्रत्येकाने काळजी घ्यावयाची आहे.
- १९) विद्यापीठ अनुदान आयोग (UGC) मार्गदर्शक तत्वानुसार " रॅगिंग" हा दखलपात्र गुन्हा आहे. विद्यार्थ्यांनी आपल्या हातातून असे गैरवर्तन होणार नाही याबाबत दक्षता घ्यावयाची आहे. नवीन शैक्षणिक वर्ष सुरु होण्यापूर्वी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विहित केलेल्या नमुन्यामध्ये पदवी महाविद्यालयातील विद्यार्थी आणि त्यांचे पालक यांनी हमीपत्र लिहून द्यावयाचे बंधन आहे.
- २०) लैंगिक छळ प्रतिबंध : स्त्रियांना संकोच, शरम, भय व असुरक्षितता वाटेल असे लैंगिक हेतूने प्रेरित असलेले प्रत्यक्ष किंवा सूचक वर्तन केलेले आढळल्यास संबंधित विद्यार्थी , कर्मचारी, बाहेरील व्यक्ती यांच्या विरुद्ध अशा छळाबाबत तक्रार करण्याचा हक्क विद्यार्थिनींना, महिला कर्मचारी किंवा बाहेरील महिलेस राहिल.

शैक्षणिक दिनदर्शिका: २०२१-२२

प्रथम सत्र

दिनांक	तपशील
१४ जून २०२१	प्रथम सत्रारंभ (द्वितीय व तृतीय वर्ष शैक्षणिक कामकाजास सुरूवात)
०१ ऑगस्ट २०२१	प्रथम वर्ष शैक्षणिक कामकाजास सुरूवात
२५ ते २८ ऑगस्ट २०२१	अंतर्गत मुल्यमापन
१४ ते ३० ऑक्टोबर २०२१	प्रथम सत्र परीक्षा, द्वितीय व तृतीय वर्ष
१ ते १५ डिसेंबर २०२१	प्रथम सत्र परीक्षा प्रथम वर्ष
२० डिसेंबर २०२१	निकाल

द्वितीय सत्र

दिनांक	तपशील
२० नोव्हेंबर २०२१	द्वितीय सत्रारंभ (द्वितीय व तृतीय वर्ष शैक्षणिक कामकाजास सुरूवात)
२१ डिसेंबर २०२१	प्रथम वर्ष शैक्षणिक कामकाजास सुरूवात
२ ते ६ फेब्रुवारी २०२२	अंतर्गत मुल्यमापन
१ ते १५ एप्रिल २०२२	द्वितीय सत्र परीक्षा प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्ष
२५ एप्रिल २०२२	निकाल

अभ्यासक्रम रचना

प्रत्येक विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमासाठी महाविद्यालयाची वेबसाईट www.aspcdevrukh.ac.in पहावी.

कला शाखा (ARTS STREAM)

सत्र १ : कला शाखा (B.A. Semester I)

सत्र १ व २ साठी communication skills in English, Ability Enhancement व अनिवार्य मराठी हे तीन विषय अनिवार्य असून ऐच्छिक विषयांसाठी खालीलपैकी कोणताही एक ग्रुप निवडावा.

- हिंदी-इंग्रजी-भूगोल
- अर्थशास्त्र-इंग्रजी-समाजशास्त्र
- हिंदी-इंग्रजी-समाजशास्त्र
- अर्थशास्त्र-मराठी-समाजशास्त्र
- अर्थशास्त्र-इंग्रजी-भूगोल
- हिंदी-मराठी-भूगोल

टीप: वरील ऐच्छिक विषय म्हणून निवडलेल्या तीन विषयांपैकी एक किंवा दोन विषय तृतीय वर्ष कला साठी स्पेशल विषय म्हणून विद्यार्थ्यांनी निवडावयाचे असतात, हे लक्षात घेऊन प्रथम वर्षाच्या विषयांची निवड करावी.

सत्र १ : कला शाखा (B.A. Semester I)

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	UAABE10
Communication skill in English	Communication skill in English	02	UACSK10
Marathi Compulsory	Marathi Compulsory	02	UAMRC10
English	Introduction to Literature (Short Stories & Novel)	03	UAENG11
Hindi	कहाणी, आन्य गद्य तथा उपन्यास	03	UAHIN11
Geography	Geomorphology	03	UAGEO11
Economics	Introduction to Micro Economics	03	UAECO11
Sociology	Foundation of Sociology	03	UASOC11
Marathi	Marathi I	03	UAMAR11

सत्र २ : कला शाखा (B.A. Semester II)

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	UAABE20
Communication skill in English	Communication skill in English	02	UACSK20
Marathi Compulsory	Marathi Compulsory	02	UAMRC20
English	Introduction to Literature (Short Stories & Novel)	03	UAENG21
Hindi	कहाणी, आन्य गद्य तथा उपन्यास	03	UAHIN21
Geography	Human Geography	03	UAGEO21
Economics	Introduction to Macro Economics	03	UAECO21
Sociology	Foundation of Sociology	03	UASOC21
Marathi	Marathi I	03	UAMAR21

सत्र १ : कला शाखा (B.A. Semester III)

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	UAABE30
English	Indian Literature in English (Essay, Naovel and short stoires)	03	UAENG31
English	American Literature (Short stories and Novel)	03	UAENG32
Hindi	प्राचीन काव्य, अर्वाचिन काव्य तथा खंड काव्य	03	UAHIN31
Hindi	प्रयोजन मुलक हिंदी	03	UAHIN32
Geography	Introduction to Climatology	03	UAGEO31
Geography	Physical Geography of India	03	UAGEO32
Economisc	Macro Economics	03	UAECO31
Economisc	Indian Economy: Contemporary Concerns	03	UAECO32
Sociology	Indian Society: Structure and Change	03	UASOC31
Sociology	Foundation of Sociology	03	UASOC32
Marathi	मराठी कांदबरी	03	UAMAR31
Marathi	भाषा आणि भाषाभ्यास	03	UAMAR32
Elementary Quantitative Techniques	Elementary Quantitative Techniques I	03	UAEQT30
Demography	Demography	03	UADEM30
Public Relations	Public Relations	03	UAPBR30

सत्र २ : कला शाखा (B.A. Semester IV)

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	UAABE40
English	Indian Literature in English (Essay, Poetry & Drama)	03	UAENG41
English	American Literature (Poetry & Drama)	03	UAENG42
Hindi	आधुनिक हिंदी गद्य उपन्यास, निबंध तथा नाटक	03	UAHIN41
Hindi	प्रयोजन मुलक हिंदी तथा अनुवाद	03	UAHIN42
Geography	Introduction to Oceanography	03	UAGEO41
Geography	Agriculture Geography of India	03	UAGEO42
Economisc	Macro Economics	03	UAECO41
Economisc	Development issues of Maharashtra's Economy	03	UAECO42
Sociology	Sociology of India	03	UASOC41
Sociology	Emerging fields in Sociology	03	UASOC42
Marathi	मराठी आत्मचरित्र	03	UAMAR41
Marathi	मालवणी बोली	03	UAMAR42
Elementary Quantitative Techniques	Elementary Quantitative Techniques II	03	UAEQT40
Demography	Demography	03	UADEM40
Public Relations	Public Relations	03	UAPBR40

सत्र १ : कला शाखा (B.A. Semester V)

Subject	Title	Credits	Subject code
Marathi	History of Medieval Literature	04	UAMAR51
Marathi	Indian critics	04	UAMAR52
Marathi	Literature and society	3.5	UAMAR53
Marathi	Linguistic study	04	UAMAR54
Marathi	Modern Literature	04	UAMAR55
Marathi	Translation and Occupational Marathi	3.5	UAMAR56
Economics	Macro Economics	04	UAECO51
Economics	Economics fo Development	04	UAECO52
Economics	Economics of agriculture and co-operation	03	UAECO53
Economics	Research Methodology	04	UAECO54
Economics	Environmental Economics	04	UAECO55
Economics	History of Economic Thought	03	UAECO56
Sociology	Sociology Theory	03	UASOC51
Sociology	Sociology of Work	04	UASOC52
Sociology	Sociology of Gender	04	UASOC53
Sociology	Human Resource Development	04	UASOC54
Sociology	State, Civil Society and Social Movements	04	UASOC55
Sociology	Quantitative Social Research	04	UASOC56
English	16 th to 18 th Century English Literature- I	04	UAENG51
English	Literary Criticism- I	04	UAENG52
English	Grammar and Art of Writing- I	03	UAENG53
Hindi	हिंदी साहित्य का इतिहास	04	UAHIN51
Hindi	स्वांतत्रोत्तर हिंदी साहित्य	04	UAHIN52
Hindi	सूचना प्राद्योगिकी	3.5	UAHIN53
Geography	Geography of Settlements	04	UAGEO51
Geography	Geography of Maharashtra	04	UAGEO52
Geography	Tools and Techniques in Geography for Spatial Analysis- I (Practical)	3.5	UAGEO53

सत्र २ : कला शाखा (B.A. Semester VI)

Subject	Title	Credits	Subject code
Marathi	History of Medieval Literature	04	UAMAR61
Marathi	Western critics	04	UAMAR62
Marathi	Literature and society	3.5	UAMAR63
Marathi	Marathi Grammar	04	UAMAR64
Marathi	Modern Literature	04	UAMAR65
Marathi	Translation and Occupational Marathi	3.5	UAMAR66
Economics	Macro Economics	04	UAECO61
Economics	International Economics	04	UAECO62
Economics	Economics of agriculture and co-operation	03	UAECO63
Economics	Research Methodology	04	UAECO64
Economics	Development theory and experience	04	UAECO65
Economics	International Trade, Policy and Practice	03	UAECO66
Sociology	Anthropological Thoughts	03	UASOC61
Sociology	Sociology of Informal Sector	04	UASOC62
Sociology	Gender and Society in India: Emerging Issues	04	UASOC63
Sociology	Sociology of Organization	04	UASOC64
Sociology	Sociology of Marginalised Groups	04	UASOC65
Sociology	Quantitative Social Research	04	UASOC66
English	16 th to 18 th Century English Literature- II	04	UAENG61
English	Literary Criticism- II	04	UAENG62
English	Grammar and Art of Writing- II	03	UAENG63
Hindi	हिंदी साहित्य का इतिहास	04	UAHIN61
Hindi	स्वातंत्रोत्तर हिंदी साहित्य	04	UAHIN62
Hindi	सोशल मिडिया	3.5	UAHIN63
Geography	Environmental of Tourism and Recreation	04	UAGEO61
Geography	Geography of Maharashtra	04	UAGEO62
Geography	Tools and Techniques in Geography for Spatial Analysis- I (Practical)	3.5	UAGEO63

वाणिज्य शाखा (COMMERCE STREAM)

सत्र १ वाणिज्य शाखा (B. Com I. Semester I)

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	UCABE10
Environmental Studies	Environmental Studies	03	UCEVS10
Commerce	Introduction of Business	03	UCCOM11
Accountancy	Accountancy & Financial Management I	03	UCAFM11
Business Economics	Business Economics I	03	UCBEC11
Maths & Stat.	Mathematics and Statistical Techniques	03	UCMST10
Business Communication	Business Communication I	03	UCBCM10

सत्र २ वाणिज्य शाखा (B. Com I. Semester II)

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement-	AEC	02	UCABE20
Environmental Studies	Environmental Studies	03	UCEVS20
Commerce	Service Sector	03	UCCOM21
Accountancy	Accountancy & Financial Management II	03	UCAFM21
Business Economics.	Business Economics II	03	UCBEC21
Maths & Stat.	Mathematics and Statistical Techniques	03	UCMST20
Business Communication	Business Communication II	03	UCBCM20

सत्र १ वाणिज्य शाखा (B. Com II. Semester III)

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	UCABE30
Commerce	Management: Function & Challenges	03	UCCOM31
Accountancy	Accountancy & Financial Management	03	UCAFM31
Business Economics	Elements of Macroeconomics	03	UCBEC31
Business Law	Business Law	03	UCBLW31
Applied Component	Company Secretarial Practice	03	UCCSP31
	Co-operation	03	UCCOP31
Financial Accountion and Auditing- III	Introduction to Management Accounting	03	UCFAA31
Banking and Finance Paper III	Introduction to Banking in India	03	UCBNK31

सत्र १ वाणिज्य शाखा (B. Com II. Semester IV)

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	UCABE40
Commerce	Production and Finance	03	UCCOM41
Accountancy	Accountancy & Financial Management	03	UCAFM41
Business Economics	Foundation of Public Finance	03	UCBEC41
Business Law	Business Law	03	UCBLW41
Applied Component	Company Secretarial Practice	03	UCCSP41
	Co-operation	03	UCCOP41
Financial Accounting and Auditing- IV	Introduction to Accounting	03	UCFAA41
Banking and Finance Paper IV	Introduction to Banking in India	03	UCBNK41

सत्र १ वाणिज्य शाखा (B. Com III. Semester V)

Subject	Title	Credits	Subject code
Commerce V	Marketing	03	UCCOM51
Business Economics	Macro Economic Aspects of India	03	UCBEC51
Banking & Finance V	Indian Financial System	04	UCBNK51
Banking & Finance V	Central Banking	04	UCBNK52
Applied Component I	Export Marketing	03	UCEXM41
Applied Component II	Business Insurance	03	UCBIN51
Financial Accounting & Auditing V	Financial Accounting	04	UCFAA51
Advance Accounting & Auditing VI	Cost Accounting	04	UCFAA52
Applied Component I	Marketing Research	03	UCMRS51
Applied Component II	Entrepreneurship & MSSI	03	UCEMS51

सत्र १ वाणिज्य शाखा (B. Com III. Semester VI)

Subject	Title	Credits	Subject code
Commerce V	Human Resources	03	UCCOM61
Business Economics	International Economics	03	UCBEC61
Banking & Finance V	Indian Financial System	04	UCBNK61
Banking & Finance V	Central Banking	04	UCBNK62
Applied Component I	Export Marketing	03	UCEXM61
Applied Component II	Business Insurance	03	UCBIN61
Financial Accounting & Auditing V	Financial Accounting	04	UCFAA61
Advance Accounting & Auditing VI	Cost Accounting	04	UCFAA62
Applied Component I	Marketing Research	03	UCMRS61
Entrepreneurship & MSSI	Management of Micro, Small and Medium Enterprises	03	UCEMS61

सत्र १ : शास्त्र शाखा (General Science) - B.Sc.I. Semester I

(For Semester I & II Ability Enhancement Course is Compulsory Subject. One of the Following Groups of Subjects is to be chosen by the Student)

1) Physics - Chemistry – Botany 2) Physics – Chemistry – Mathematics

The Details of the Subjects are given bellow

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	USABE10
Physics I	Classical Physics, Optics and Thermodynamics	02	USPHT11
Physics II	Modern Physics and Digital Electronics	02	USPHT12
Physics Practical	Practical I	02	USPHP13
Chemistry	Chemistry I	02	USCHT11
Chemistry	Chemistry II	02	USCHT12
Chemistry Practical	Chemistry I & II	02	USCHP13
Mathematics I	Calculus	02	USMST11
Mathematics II	Algebra	02	USMST12
Mathematics Practical	Practical - I	02	USMSP13
Botany I	Plant Diversity – I	02	USBOT11
Botany II	Form and Function – I	02	USBOT12
Botany Practical	Botany Practical	02	USBOP13

सत्र २ : शास्त्र शाखा (General Science) - B.Sc.I. Semester II

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	USABE20
Physics I	Mathematical Physics, Optics and Wave Mechanics	02	USPHT21
Physics II	Electronics, Modern Physics and Electrostatics	02	USPHT22
Physics Practical	Practical II	02	USPHP23
Chemistry	Chemistry I	02	USCHT21
Chemistry	Chemistry II	02	USCHT22
Chemistry Practical	Chemistry I & II	02	USCHP23
Mathematics I	Calculus	02	USMST21
Mathematics II	Algebra	02	USMST22
Mathematics Practical	Practical II	02	USMSP23
Botany I	Plant Diversity	02	USBOT21
Botany II	Form and Function	02	USBOT22
Botany Practical	Botany Practical	02	USBOP23

सत्र १ : शास्त्र शाखा (General Science) - B.Sc.II. Semester III

(For Semester I & II Ability Enhancement Course is Compulsory Subject. One of the Following Groups of Subjects is to be chosen by the Student)

1) Physics – Chemistry 2) Botany - Chemistry 3) Physics – Mathematics

The Details of the Subjects are given bellow

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	USABE30
Physics I	Mechanics and thermodynamics	02	USPHT31
Physics II	Vector calculus, Analog Electronics	02	USPHT32
Physics III	Applied Physics	02	USPHT33
Physics Practical	Physics Practical	02	USPHP34
Chemistry	Chemistry I	02	USCHT31
Chemistry	Chemistry II	02	USCHT32
Chemistry	Chemistry III	02	USCHT33
Chemistry Practical	Chemistry Practical	02	USCHP34
Mathematics I	Calculus	02	USMST31
Mathematics II	Algebra	02	USMST32
Mathematics III	Discrete Mathematics	02	USMST33
Mathematics Practical	Practical	02	USMSP34
Botany I	Plant Diversity	02	USBOT31
Botany II	Form and Function	02	USBOT32
Botany III	Current Trends in Plant Sciences	02	USBOT33
Botany Practical	Botany Practical	02	USBOP34

सत्र २ : शास्त्र शाखा (General Science) - B.Sc.II. Semester IV

Subject	Title	Credits	Subject code
Ability Enhancement	AEC	02	USABE40
Physics I	Optics and Digital Electronics	02	USPHT41
Physics II	Quantum Mechanics	02	USPHT42
Physics III	Applied Physics	02	USPHT43
Physics Practical	Physics Practical	02	USPHP44
Chemistry	Chemistry I	02	USCHT41
Chemistry	Chemistry II	02	USCHT42
Chemistry	Chemistry III	02	USCHT43
Chemistry Practical	Chemistry Practical	02	USCHP44
Mathematics I	Calculus	02	USMST41
Mathematics II	Algebra	02	USMST42
Mathematics III	Ordinary Differential Equations	02	USMST43
Mathematics Practical	Practical	02	USMSP44
Botany I	Plant Diversity	02	USBOT41
Botany II	Form and Function	02	USBOT42
Botany III	Current Trends in Plant Sciences	02	USBOT43
Botany Practical	Botany Practical	02	USBOP44

सत्र १ : शास्त्र शाखा (General Science) - B.Sc.III. Semester V

Subject	Title	Credits	Subject code
Physics I	Mathematical Methods in Physics and Thermal and Statistical Physics	2.5	USPHT51
Physics II	Solid State Physics	2.5	USPHT52
Physics III	Atomic and Molecular Physics	2.5	USPHT53
Physics IV	Electrodynamics	2.5	USPHT54
Applied Component	Advanced Microprocessor, Microcontrollers & Python Programing	2.5	USMCT55
Physics Practical	Practicals of Course Paper I + Paper II	03	USPHP56
Physics Practical	Practical of Paper III + Paper IV	03	USPHP57
Applied Component Practical	Microprocessors, Microcontrollers, Python Programming	02	USMCP58
Chemistry	Physical Chemistry	02	USCHT51
Chemistry	Inorganic Chemistry	02	USCHT52
Chemistry	Organic Chemistry	02	USCHT53
Chemistry	Analytical Chemistry	02	USCHT54
Applied Component	Drugs & Dyes	02	USDGT55
Chemistry Practical	Practical – I (P-I&II)	03	USCHP56
Chemistry Practical	Practical – II (P-III&IV)	03	USCHP57
Chemistry Practical	Practical – III (P-V)	02	USDGP58

सत्र २ : शास्त्र शाखा (General Science) - B.Sc.III. Semester VI

Subject	Title	Credits	Subject code
Physics I	Classical Mechanics	2.5	USPHT61
Physics II	Electonics	2.5	USPHT62
Physics III	Nuclear Physics	2.5	USPHT63
Physics IV	Special Theory of Relativity	2.5	USPHT64
Applied Component	8051 microcontroller and Python Programming	2.5	USMCT65
Physics Practical	Practicals of Course Paper I + Paper II	03	USPHP66
Physics Practical	Practical of Paper III + Paper IV	03	USPHP67
Applied Component Practical	Microcontroller, Python Programming	02	USMCP68
Chemistry	Physical Chemistry	02	USCHT61
Chemistry	Inorganic Chemistry	02	USCHT62
Chemistry	Organic Chemistry	02	USCHT63
Chemistry	Analytical Chemistry	02	USCHT64
Applied Component	Drugs & Dyes	02	USDGT65
Chemistry Practical	Practical – I (P-I&II)	03	USCHP66
Chemistry Practical	Practical – II (P-III&IV)	03	USCHP67
Chemistry Practical	Practical – III (P-V)	02	USDGP68

सत्र १ : संगणक विज्ञान शाखा (Computer Science) B.Sc. I. Semester I

Course Type	Course Title	Credits	Course Code
Core Subject	Computer Organization and Design	02	USCST11
Core Subject	Programming with Python- I	02	USCST12
Core Subject	Free and Open Source Software	02	USCST13
Core Subject	Database Systems	02	USCST14
Core Subject	Discrete Mathematics	02	USCST15
Core Subject	Descriptive Statistics and Introduction to Probability	02	USCST16
Ability Enhancement	Soft Skills Development	02	USCST17
Practical - I	Practicals of COD+Python	02	USCSP18
Practical - II	Practicals of FOSS+DBS	02	USCSP19
Practical - III	Practicals of DM+DSIP	02	USCSP1X

सत्र २ : संगणक विज्ञान शाखा (Computer Science) B.Sc. I. Semester II

Course Type	Course Title	Credits	Course Code
Core Subject	Programming with C	02	USCST21
Core Subject	Programming with Python- II	02	USCST22
Core Subject	Linux	02	USCST23
Core Subject	Data Structures	02	USCST24
Core Subject	Computer Graphics	02	USCST25
Core Subject	E - Commerce	02	USCST26
Ability Enhancement	Green Technologies	02	USCST27
Practical - I	Practicals of PWC+Python	02	USCSP28
Practical - II	Practicals of LINUX+DS	02	USCSP29
Practical - III	Practicals of CG+E-Commerce	02	USCSP2X

सत्र १ : संगणक विज्ञान शाखा (Computer Science) B.Sc. II. Semester III

Course Type	Course Title	Credits	Course Code
Core Subject	Theory of Computation	02	USCST31
Core Subject	Core JAVA	02	USCST32
Core Subject	Operating System	02	USCST33
Core Subject	Database Management Systems	02	USCST34
Core Subject	Combinatorics and Graph Theory	02	USCST35
Core Subject	Physical Computing and IoT Programming	02	USCST36
Ability Enhancement	Skill Enhancement: Web Programming	02	USCST37
Practical - I	Practicals of USCST32+ USCST33+ USCST34	02	USCSP38
Practical - II	Practicals of USCST35+ USCST36+ USCST37	02	USCSP39

सत्र २ : संगणक विज्ञान शाखा (Computer Science) B.Sc. II. Semester IV

Course Type	Course Title	Credits	Course Code
Core Subject	Fundamentals of Algorithms	02	USCST41
Core Subject	Advanced JAVA	02	USCST42
Core Subject	Computer Networks	02	USCST43
Core Subject	Software Engineering	02	USCST44
Core Subject	Linear Algebra using Python	02	USCST45
Core Subject	NET Technologies	02	USCST46
Ability Enhancement	Skill Enhancement: Android Developer Fundamentals	02	USCST47
Practical - I	Practicals of USCST41+ USCST42+ USCST43	02	USCSP48
Practical - II	Practicals of USCST45+ USCST46+ USCST47	02	USCSP49

सत्र १ : संगणक विज्ञान शाखा (Computer Science) B.Sc. III. Semester V

Course Type	Course Title	Credits	Course Code
Elective-I (Select Any Two)			
Core Subject	Artificial Intelligence	02	USCST51
Core Subject	Linux Server Administration	02	USCST52
Core Subject	Software Testing and Quality Assurance	02	USCST53
Elective-II (Select Any Two)			
Core Subject	Information and Network Security	02	USCST54
Core Subject	Architecting of IoT	02	USCST55
Core Subject	Web Services	02	USCST56
Skill Enhancement			
Ability Enhancement	Game Programming	02	USCST57
Practical			
Practical - I	Practicals of Elective USCST51+ USCST53	02	USCSP58
Practical - II	Practicals of Elective USCST54+ USCST56	02	USCSP59
Practical - III	Project Implementation	02	USCSP5X
Practical - IV	Practical of Skill Enhancement(USCST57)	02	USCSP5

सत्र २ : संगणक विज्ञान शाखा (Computer Science) B.Sc. III. Semester VI

Course Type	Course Title	Credits	Course Code
Elective-I (Select Any Two)			
Core Subject	Wireless Sensor Networks and Mobile Communication	02	USCST51
Core Subject	Cloud Computing	02	USCST52
Core Subject	Cyber Forensics	02	USCST53
Elective-II (Select Any Two)			
Core Subject	Information Retrieval	02	USCST54
Core Subject	Digital Image Processing	02	USCST55
Core Subject	Data Science	02	USCST56
Skill Enhancement			
Ability Enhancement	Ethical Hacking	02	USCST57
Practical			
Practical - I	Practicals of Elective USCST61+ USCST63	02	USCSP58

Practical - II	Practicals of Elective USCST64+ USCST65	02	USCSP59
Practical - III	Project Implementation	02	USCSP5X
Practical - IV	Practical of Skill Enhancement(USCST67)	02	USCSP5

सत्र १ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-I (Organic, Analytical Chemistry) Sem.I

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Chemistry Paper I	Physical Chemistry	04	PSCHT11
Chemistry Paper II	Inorganic Chemistry	04	PSCHT12
Chemistry Paper III	Organic Chemistry	04	PSCHT13
Chemistry Paper IV	Analytical Chemistry	04	PSCHT14
Chemistry Practical I	Practical of Paper I	02	PSCHP15
Chemistry Practical II	Practical of Paper II	02	PSCHP16
Chemistry Practical III	Practical of Paper III	02	PSCHP17
Chemistry Practical IV	Practical of Paper IV	02	PSCHP18

सत्र २ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-I (Organic, Analytical Chemistry) Sem.II

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Chemistry Paper I	Physical Chemistry	04	PSCHT21
Chemistry Paper II	Inorganic Chemistry	04	PSCHT22
Chemistry Paper III	Organic Chemistry	04	PSCHT23
Chemistry Paper IV	Analytical Chemistry	04	PSCHT24
Chemistry Practical I	Practical of Paper I	02	PSCHP25
Chemistry Practical II	Practical of Paper II	02	PSCHP26
Chemistry Practical III	Practical of Paper III	02	PSCHP27
Chemistry Practical IV	Practical of Paper IV	02	PSCHP28

सत्र १ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-II (Organic Chemistry) Sem.III

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Organic Chemistry Paper I	Theoretical Organic Chemistry II	04	PSOCHT31
Organic Chemistry Paper II	Synthetic Organic Chemistry II	04	PSOCHT32
Organic Chemistry Paper III	Natural products & Spectroscopy I	04	PSOCHT33
Organic Chemistry Paper IV	Medicinal, Biogenesis and green chemistry	04	PSOCHT34
Chemistry Practical I	Practical of Paper I	02	PSOCHP35
Chemistry Practical II	Practical of Paper II	02	PSOCHP36
Chemistry Practical III	Practical of Paper III	02	PSOCHP37
Chemistry Practical IV	Practical of Paper IV	02	PSOCHP38

सत्र २ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-II (Organic Chemistry) Sem.IV

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Organic Chemistry Paper I	Theoretical Organic Chemistry II	04	PSOCHT41
Organic Chemistry Paper II	Synthetic Organic Chemistry II	04	PSOCHT42
Organic Chemistry Paper III	Natural products & heterocyclic chemistry	04	PSOCHT43
Organic Chemistry Paper IV	Research Methodology	04	PSOCHT44
Chemistry Practical I	Practical of Paper I	02	PSOCHP45
Chemistry Practical II	Practical of Paper II	02	PSOCHP46
Chemistry Practical III	Practical of Paper III	02	PSOCHP47
Chemistry Practical IV	Practical of Paper IV	02	PSOCHP48

सत्र १ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-II (Analytical Chemistry) Sem.III

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Analytical Chemistry Paper I	Quality In Analytical Chemistry	04	PSACHT31
Analytical Chemistry Paper II	Advance Instrumental Techniques	04	PSACHT32
Analytical Chemistry Paper III	Bioanalytical Chemistry and Food Analysis	04	PSACHT33
Analytical Chemistry Paper IV	Environmental and Certain Industrially Important Matrials	04	PSACHT34
Chemistry Practical I	Practical of Paper I	02	PSACHP35
Chemistry Practical II	Practical of Paper II	02	PSACHP36
Chemistry Practical III	Practical of Paper III	02	PSACHP37
Chemistry Practical IV	Practical of Paper IV	02	PSACHP38

सत्र २ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-II (Analytical Chemistry) Sem.IV

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Analytical Chemistry Paper I	Quality In Analytical Chemistry	04	PSACHT41
Analytical Chemistry Paper II	Advance Instrumental Techniques	04	PSACHT42
Analytical Chemistry Paper III	Selected Topics In Analytical Chemistry	04	PSACHT43
Analytical Chemistry Paper IV	Research Methodology	04	PSACHT44
Chemistry Practical I	Practical of Paper I	02	PSACHP45
Chemistry Practical II	Practical of Paper II	02	PSACHP46
Chemistry Practical III	Practical of Paper III	02	PSACHP47
Chemistry Practical IV	Practical of Paper IV	02	PSACHP48

सत्र १ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-I (Physics) Sem.I

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Physics Paper I	Mathematical Methods	04	PSPHT11
Physics Paper II	Classical Mechanics	04	PSPHT12
Physics Paper III	Quantum Mechanics I	04	PSPHT13
Physics Paper IV	Solid State Physics	04	PSPHT14
Practical I	Lab Course - 1	04	PSPHP15
Practical II	Lab Course - 2	04	PSPHP16

सत्र २ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-I (Physics) Sem.II

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Physics Paper I	Advanced Electronics	04	PSPHT21
Physics Paper II	Electrodynamics	04	PSPHT22
Physics Paper III	Quantum Mechanics-II	04	PSPHT23
Physics Paper IV	Solid State Devices	04	PSPHT24
Practical I	Lab Course - 3	04	PSPHP25
Practical II	Lab Course - 4	04	PSPHP26

सत्र १ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-II (Physics) Sem.III

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Physics Paper I	Statistical Mechanics	04	PSPHT31
Physics Paper II	Nuclear Physics	04	PSPHT32
Physics Paper III	Microcontrollers and Interfacing	04	PSPHT33
Physics Paper IV	Embedded Systems and RTOS	04	PSPHT34
Project- 1	Project- 1	04	PSPHP35
Elective Lab Course-1	8085/8086 Microprocessor based experiments, Microcontroller 8031/8051 based experiments, PIC Micro-controller based experiments and C++ and Visual C++ experiments	04	PSPHP36

सत्र २ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-II (Physics) Sem.IV

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Physics Paper I	Experimental Physics	04	PSPHT41
Physics Paper II	Atomic and Molecular Physics	04	PSPHT42
Elective Course -3	Advanced Microprocessor and ARM7	04	PSPHT43
Elective Course -4	VHDL and Communication Interface	04	PSPHT44
Project-2	Project-2	04	PSPHP45
Elective Lab Course-2	Interfacing 8031/8051 based experiments, Interfacing (16FXXX) PIC Micro-controller based experiments, Basic VHDL experiments and ARM7 based experiments	04	PSPHP46

सत्र १ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.A. Part-I (Geography) Sem.I

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Geography Paper I	Mathematical Methods	04	PSPHT11
Geography Paper II	Classical Mechanics	04	PSPHT12
Geography Paper III	Quantum Mechanics I	04	PSPHT13
Geography Paper IV	Solid State Physics	04	PSPHT14
Practical I	Lab Course - 1	04	PSPHP15
Practical II	Lab Course - 2	04	PSPHP16

सत्र २ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.Sc. Part-I (Geography) Sem.II

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Geography Paper I		04	PSPHT21
Geography Paper II	Electrodynamics	04	PSPHT22
Geography Paper III	Quantum Mechanics-II	04	PSPHT23
Geography Paper IV	Solid State Devices	04	PSPHT24
Practical I	Lab Course - 3	04	PSPHP25
Practical II	Lab Course - 4	04	PSPHP26

सत्र १ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.A. Part-II (Geography) Sem.III

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Geography Paper I	Research Methodology in Geography	04	PSPHT31
Geography Paper II	A.Tropical Geomorphology	04	PSPHT32-A
	B.Fluvial Geomorphology		PSPHT32-B
	C. Introduction to Hydrology		PSPHT32-C
	D.Climatology of Tropics		PSPHT32-D
	E.Geography of Climate change with special reference to India		PSPHT32-E
	F.Theoretical and Applied Geomorphology		PSPHT32-F
Geography Paper III	A. Geography of South Asia with Special Reference to India	04	PSPHT33-A
	B.Population Geography		PSPHT33-B
	C.Geography of Transport		PSPHT33-C
	D.Geography of Trade		PSPHT33-D
	E.Geography of Services with Special reference to India		PSPHT33-E
Geography Paper IV	A.Geography of Tourism and Recreation	04	PSPHT34-A
	B.Geography of Crime		PSPHT34-B
	C. Gender Geography		PSPHT34-C
	D. Geography of Tribes with Special reference to India		PSPHT34-D
	E.Industrial Geography		PSPHT34-E
	F.Theoretical and Applied Geomorphology		PSPHT34-F
Practical I	Tools and Techniques of Spatial Analysis – V (Practical Component based on PAGEO31 and PAGEO32)	04	PSPHP35
Practical II	Tools and Techniques of Spatial Analysis – V (Practical Component based on PAGEO33 and PAGEO34)	04	PSPHP36

सत्र २ : पदव्युत्तर विज्ञान - M.A. Part-II (Geography) Sem.IV

Name of Course	Title of Paper	Credits	Course Code
Geography Paper I	A.Digital Image Processing	04	PSPHT41-A
	B.Thematic Cartography		PSPHT41-B
	C. Application of Remote Sensing Techniques in Geographical Studies		PSPHT41-C
	D.Advanced Quantitative Techniques in Geography		PSPHT41-D
	E.Introduction to Programming Using Python		PSPHT41-E
	F.Geoinformatics for Urban and		PSPHT41-F

	Regional Planning		
	G.Computer Cartography		PSPHT41-G
	H.Geographical Information System and Geographic Knowledge System		PSPHT41-H
	I. Geoinformatics and Health Care		PSPHT41-I
	J.Geospatial Technologies and Management		PSPHT41-J
Geography Paper II	A.Coastal Geomorphology	04	PSPHT42-A
	B.Micro-climatology		PSPHT42-B
	C. Geographical Perspective in Ocean Development		PSPHT42-C
	D.Geography of Water Resource Management		PSPHT42-D
	E.Geography of Soils with special reference to Tropics		PSPHT42-E
	F.Plant Geography with special reference to Tropics		PSPHT42-F
	G.Ecology and Environment		PSPHT42-G
	H.Spatial Perspectives in Environmental Planning and Management		PSPHT42-H
	Geography Paper III	A.Maritime Studies with special reference to India	04
B.Geography of Contemporary Agricultural with special reference to India		PSPHT43-B	
C. Regional Planning and Development		PSPHT43-C	
D.Social Geography		PSPHT43-D	
E.Cultural Geography		PSPHT43-E	
F.Historical geography		PSPHT43-F	
G.Geography of Exclusion		PSPHT43-G	
H.Geography of Work Spaces		PSPHT43-H	
Geography Paper IV		A.Geography of Media and Communications	
	B.Electoral Geography with special reference to India	PSPHT44-B	
	C. Geography of Resources	PSPHT44-C	
	D.Geography of Energy Resource		
	E.Geography of Hazards and Disaster Management	PSPHT44-D	
	F.Globalizing Megacities with special reference to MMR	PSPHT44-E	
	G.Geography of Knowledge and Power	PSPHT44-F	
	H.Geography of Marketing and Consumption	PSPHT44-G	
	I.Theoretical Geography	PSPHT44-H	
	J.Development of Modern Geography		
Practical I	Dissertation	04	PSPHP45

BACHELOR OF VOCATION (B.Voc.)
Sustainable Agriculture

Semester-I

Name of Course	Paper	Credits	Code
General Component	Organic Farming: Concept, Components, Processes, Certification	3	BUSAT11
	Organic Farming: Nutrient Management	3	BUSAT12
	Basic Principles of Food Processing	3	BUSAT13
	Computer Fundamentals for Office Automation	3	BUSAT14
Skill Component	Organic Farming: Concept, Components, Processes, Certification (Practical)	4	BUSAP11
	Organic Farming: Nutrient Management (Practical)	4	BUSAP12
	Basic Principles of Food Processing (Practical)	4	BUSAP13
	Computer Fundamentals for Office Automation (Practical)	4	BUSAP14
	NCC/Yoga/ Fine arts/Basics of Mathematics I	2	BUSAP15

Semester-II

Name of Course	Paper	Credits	Code
General Component	Fundamentals of Agronomy	3	BUSAT21
	Fundamentals of Horticulture	3	BUSAT22
	Introduction to Gardening	3	BUSAT23
	Communication Skill	3	BUSAT24
Skill Component	Fundamentals of Agronomy (Practical)	4	BUSAP21
	Fundamentals of Horticulture (Practical)	4	BUSAP22
	Introduction to Gardening (Practical)	4	BUSAP23
	Communication Skill (Practical)	4	BUSAP24
	NCC/Yoga/ Fine arts/Basics of Mathematics II	2	BUSAP25

BACHELOR OF VOCATION (B.Voc.)
Geoinformatics for Village Resource Mapping

Semester-I

Name of Course	Paper	Credits	Code
General Component	Land Surveying Techniques	3	BUGIT 11
	Introduction to Cartography and AutoCAD	3	BUGIT 12
	Introduction to GIS with a focus on QGIS	3	BUGIT 13
	Computer Fundamentals for Office Automation	3	BUGIT 14
Skill Component	Land Surveying Techniques	4	BUGIP 11
	Introduction to AutoCAD	4	BUGIP 12
	Interface and Basic Operations in - QGIS	4	BUGIP 13
	Computer Fundamentals for Office Automation	4	BUGIP 14
	Yoga/ NCC/NSS/DLLE/Maths	2	BUGIP 15

Semester-II

Name of Course	Paper	Credits	Code
General Component	Advanced Surveying Instruments	3	BUGIT -21
	Introduction to GIS with a focus on ArcGIS	3	BUGIT -22
	Basics of Computer languages “C” programming	4	BUGIT -23
	Communication Skills	3	BUGIT -24
Skill Component	Advanced Surveying	4	BUGIP 21
	Interface and Basic Operations in - ArcGIS	4	BUGIP 22
	Basics of “C” programming	4	BUGIP 23
	Communication Skills	4	BUGIP 24
	Life Skills	2	BUGIP 25

BACHELOR OF VOCATION (B.Voc.)**Banking & Financial Service****Semester-I**

Name of Course	Paper	Credits	Code
General Component	Introduction to Banking	3	BUBFT11
	Insurance – I	3	BUBFT12
	Basics of Accountancy	3	BUBFT13
	Computer Fundamentals for Office Automation	3	BUBFT14
Skill Component	Introduction to Banking	4	BUBFP11
	Insurance – I	4	BUBFP12
	Basics of Accountancy	4	BUBFP13
	Computer Fundamentals for Office Automation	4	BUBFP14
	Fine Arts/Yoga/NSS/Maths	2	BUBFP15

Semester-II

Name of Course	Paper	Credits	Code
General Component	Banking Correspondent	3	BUBFT21
	Insurance – II	3	BUBFT22
	Basics of Accountancy – II	3	BUBFT23
	Communication Skills – I	3	BUBFT24
Skill Component	Banking Correspondent	4	BUBFP21
	Insurance – II	4	BUBFP22
	Basics of Accountancy – II	4	BUBFP23
	Communication Skills – I	4	BUBFP24
	Fine Arts/Yoga/NSS/Maths	2	BUBFP25

प्रवेश पात्रता व पूर्तता नियम पदवी व पदव्योत्तर महाविद्यालय

प्रथम वर्ष कला, वाणिज्य, विज्ञान वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची Online पध्दतीने नोंदणी मुंबई विद्यापीठ परिपत्रक Aff/Recog.I/ICC/Admission (२०१३-१४) of २०१३ नुसार प्रथम वर्ष कला, वाणिज्य, आणि विज्ञान वर्गामध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाच्या वेबसाईटवर प्रवेशपूर्व Online नोंदणी करावी लागेल. त्यानंतरच महाविद्यालयामध्ये प्रवेश घेता येईल. संबंधित कार्यक्रम विद्यापीठाकडून उपलब्ध झाल्यानंतर जाहीर करण्यात येईल.

प्रथम वर्ष बी. ए. :

या वर्गात प्रवेश मिळवण्यासाठी इच्छुक विद्यार्थ्यांनी पुढील पैकी परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.

- १) महाराष्ट्र राज्यातील कोणत्याही उच्च माध्यमिक मंडळाची इ. १२ वी कला/वाणिज्य/विज्ञान शाखेची परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक.
- २) महाराष्ट्र शासनाच्या अधिकृत मंडळाची डी.एड. परीक्षा (नवीन अभ्यासक्रम) इंग्रजी विषयासह उत्तीर्ण असणे आवश्यक.
- ३) महाराष्ट्र शासनाच्या मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची /मंडळाची प्री -डिग्री किंवा समकक्ष परीक्षा इंग्रजी विषयासह उत्तीर्ण असणे आवश्यक.

प्रथम वर्ष बी. कॉम. :

या वर्गात प्रवेश मिळवण्यासाठी इच्छुक विद्यार्थ्यांनी पुढील पैकी परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.

- १) महाराष्ट्र राज्यातील कोणत्याही उच्च माध्यमिक मंडळाची इ. १२ वी वाणिज्य शाखेची परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक
- २) महाराष्ट्र शासनाच्या मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची /मंडळाची प्री -डिग्री किंवा समकक्ष परीक्षा इंग्रजी विषयासह उत्तीर्ण असणे आवश्यक

प्रथम वर्ष विज्ञान - संगणकशास्त्र व विज्ञान :

या वर्गात प्रवेश मिळवण्यासाठी इच्छुक विद्यार्थ्यांनी पुढील पैकी परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.

- १) महाराष्ट्र राज्यातील कोणत्याही उच्च माध्यमिक मंडळाची इ. १२ वी विज्ञान शाखेची परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक
- २) संगणक विज्ञान या वर्गात प्रवेश मिळवण्यासाठी इ. १२ वी विज्ञान वर्गाला गणित विषय असणे आवश्यक

एम.एस्सी. (ऑर्गॅनिक /अॅनालेटीकल केमिस्ट्री) आणि एम.ए.भूगोल भाग-१ :

या वर्गात प्रवेश मिळवण्यासाठी इच्छुक विद्यार्थ्यांनी अनुक्रमे बी.एस्सी.-केमिस्ट्री व बी.ए.भूगोल या विषयामधून पदवी उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.

प्रवेशासाठी आवश्यक असणारी कागदपत्रे

प्रथम वर्ष कला, वाणिज्य व विज्ञान या वर्गामध्ये प्रवेश घेऊ इच्छीणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी प्रवेश अर्जासोबत पुढील कागदपत्रे जोडणे आवश्यक आहेत.

- १) इ. १२ वी चे मूळ गुणपत्रक व त्याच्या दोन सत्यप्रती १० चे प्रमाणपत्र झेरॉक्स प्रत डुप्लीकेट गुणपत्रकावर प्रवेश दिला जाणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी . या बाबत अधिक माहितीसाठी महाविद्यालयाच्या कार्यालयाशी संपर्क साधावा.
- २) इ. १२ वी ची शाळा किंवा कनिष्ठ महाविद्यालय सोडल्याचा दाखला - मूळ प्रत आणि एक सत्यप्रत
- ३) राखीव जागांवर प्रवेश घेऊ इच्छीणाऱ्या विद्यार्थ्यांना योग्य त्या अधिकाऱ्याचा जातीचा दाखला जोडणे आवश्यक
- ४) विद्यापीठाचा नावनोंदणी अर्ज
- ५) आधार कार्डच्या दोन स्वयंसाक्षात्कृत सत्यप्रती
- ६) बँक पासबुकचे पहिले पान एक स्वयंसाक्षात्कृत सत्यप्रत
- ७) दारिद्र्यरेषेचा दाखला आणि एक स्वयंसाक्षात्कृत सत्यप्रत

महत्वाचे

इ. १२ वी परिक्षेचे गुणपत्रक आणि प्रमाणपत्र प्रथम वर्ष वर्गाच्या प्रवेशासाठी विद्यापीठाकडून मिळणाऱ्या पात्रता दाखल्यासाठी विद्यापीठाकडे पाठवणे आवश्यक असल्यामुळे ते ताबडतोब परत मिळणार नाही. विद्यापीठाकडून परत आल्यानंतर ते विद्यार्थ्यांला परत देण्यात येईल विद्यार्थ्यांनी त्याच्या किमान पाच सत्यप्रती काढून स्वतःजवळ ठेवाव्यात.

विशेष सूचना : प्रवेश अर्ज सुवाच्च हस्ताक्षरात बिनचूक व सर्व माहितीसह भरावा आणि अलीकडील रंगीत पासपोर्ट साइज फोटो जोडावा. फी तक्त्यामध्ये नोंदवल्याप्रमाणे त्या त्या वर्गाच्या संपूर्ण फी सह वरील कागदपत्रासह प्रवेश अर्ज कार्यालयच्या वेळेत द्यावयाचा आहे.

अन्य महाविद्यालयातून येणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी :

- १) पूर्वीच्या महाविद्यालयाचे ना हरकत प्रमाणपत्र आणि स्थानांतर प्रमाणपत्र (Transference Certificate) प्रवेश अर्जासोबत जोडणे अनिवार्य आहे. T.C.वर विद्यापीठ नोंदणी क्रमांक (P.R.N.)असणे आवश्यक आहे.
- २) अन्य विद्यापीठातून येणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी पूर्वीच्या विद्यापीठाचे स्थलांतर प्रमाणपत्र (Migration Certificate) व स्थानांतर प्रमाणपत्र (Transference Certificate) (मूळ प्रत) प्रवेश अर्जासोबत जोडणे आवश्यक आहे.
- ३) कोणत्याही विद्यार्थ्यांला कोणतेही कारण न दाखवता प्रवेश देण्याचा किंवा नाकारण्याचा अधिकार प्राचार्यांना आहे.

महत्वाचे

पुढील वर्गात प्रवेश मिळविण्याबाबतच्या एकंदर नियमामध्ये अथवा ए. टी. के. टी. सवलतींमध्ये विद्यापीठाकडून वेळोवेळी होणारे फेरबदल विद्यार्थ्यांना प्रवेश मिळविण्यासाठी बंधनकारक राहतील.

(कोणत्याही संदर्भासाठी विद्यापीठाचे मूळ इंग्रजी परिपत्रक प्रमाण मानले जाईल. विद्यार्थ्यांच्या माहितीसाठी व आकलनासाठी सदर परिपत्रकाची मूळ इंग्रजी प्रत माहितीपुस्तकामध्ये पृष्ठ क्र. -- वर देण्यात आली आहे.)

प्रवेश नुतनीकरण

दुसऱ्या सत्राच्या प्रारंभी ठरवून दिलेल्या वेळेत प्रवेश नुतनीकरण करणे आवश्यक आहे. पहिल्या सत्रातील उपस्थिती, अभ्यासक्रमातील प्रती, वेळोवेळी केलेल्या नियमांचे पालन आणि वर्तन इत्यादी गोष्टी समाधानकारक असल्यास दुसऱ्या सत्रात प्रवेश दिला जाईल.

Fee Structure For A. Y. 2021-22

University Circular No.Concl./Fees/292 of dt.07 July 2008

University Circular No.UG/23 of 2016-17 dt. 1st July 2016

Fee Head Name	FYBA /FYBCOM			FYBSC			FYBSC (Computer Science)		B.Voc
	Paying/ General Cate. Students	ESBC Studen ts	SC/ST/ OBC/ VJNT Students	Paying/ General Cate. Students	ESBC Students	SC/ST/ OBC /VJNT Student s	Paying/ General Cate. Students	SC/ST Students	All Students
Tuition	800	0	0	800	0	0	16000	0	8000
Library	200	200	0	200	200	0	600	0	600
Gymkhana	400	400	0	400	400	0	400	0	400
Other	250	250	0	250	250	0	250	0	250
Enrolment	220	220	0	220	220	0	220	0	220
Stu Welf Fnd	50	50	0	50	50	0	50	0	50
I/Lib Card	50	50	25	50	50	25	50	25	50
Lab Fee	0	0	0	800	800	0	3000	0	1500
Magazine	100	100	0	100	100	0	100	0	100
Gr Insurance	25	25	25	25	25	25	40	25	40
Utility	250	250	250	250	250	250	250	250	250
Dev Fund	500	500	0	500	500	0	500	0	500
Admission Processing	200	200	0	200	200	0	200	0	200
Project Fees	200	200	0	500	500	0	2000	0	500
Exam Fee	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
Vc Fund	20	20	20	20	20	20	20	20	20
D R Fund	10	10	10	10	10	10	10	10	10
E suvidha	50	50	50	50	50	50	50	50	50
E- Charge	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Univ.Sports & Cultural Act.	30	30	0	30	30	0	30	0	30
Computer Practical	0	0	0	600	600	600	2000	2000	0
NSS FEE	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Admi.Form Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Refundable Deposits									
Caution Money	150	150	0	150	150	0	150	0	150
Library Deposit	250	250	0	250	250	0	250	0	250
Laboratory Dep.	0	0	0	400	400	0	400	0	400
Total	6845	6045	3470	8945	8145	4070	29660	5470	16660
वरील फी तक्त्यामध्ये शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ करिता मुंबई विद्यापीठ परिपत्रक क्रमांक REG/ICD/2021-22/12 dated 4 th August 2021 नूसार खालील प्रमाणे फी कमी करण्यात आलेली आहे. Library Fees - 50%, Laboratory Fees-50%, Gymkhana Fee-100%, Exam Fee-25%,Magzine Fee-50%, Student Welfare Fund-100%, Comp. Practical-100% Development Fund-25%, All Deposites-100% उपरोक्त प्रमाणे फी वजा केली असता खालीलप्रमाणे एकुण फी असेल.									
Total	4940	4140	2695	5640	4850	2695	23625	2695	13405

P.G. Fee Chart for Academic Year 2021-22

Fee Head Name	M.Sc. Organic/Analytical Chemistry Part - I			M.Sc. Physics Part - I			M.A. Geography Part - I		
	Paying/General Cate. Students	ESBC Students	SC/ST/OBC/VJNT Students	Paying/General Cate. Students	ESBC Students	SC/ST/OBC/VJNT Students	Paying/General Cate. Students	ESBC Students	SC/ST/OBC/VJNT Students
Tuition	15000	0	0	15000	0	0	15000	0	0
Library	1000	1000	0	1000	1000	0	1000	1000	0
Gymkhana	400	400	0	400	400	0	400	400	0
Other	250	250	0	250	250	0	250	250	0
Enrolment	1025	1025	0	1025	1025	0	1025	1025	0
Stu Welf Fnd	50	50	0	50	50	0	50	50	0
I/Lib Card	50	50	25	50	50	25	50	50	25
Laboratory Fees	15000	15000	0	15000	15000	0	15000	15000	0
Magazine	100	100	0	100	100	0	100	100	0
Gr Insurance	40	40	25	40	40	25	40	40	25
Utility	250	250	250	250	250	250	250	250	250
Dev Fund	500	500	0	500	500	0	500	500	0
Admission Processing	200	200	0	200	200	0	200	200	0
Project Fees	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Exam Fees	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
Vc Fund	20	20	20	20	20	20	20	20	20
D R Fund	10	10	10	10	10	10	10	10	10
E Suidha	50	50	50	50	50	50	50	50	50
E- Charge	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Univ.Sports & Cultural Act.	30	30	0	30	30	0	30	30	0
Computer Practical	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Nss Fee	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Admi.Form Fee	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Refundable Deposits									
Caution Money	150	150	0	150	150	0	150	150	0
Library Deposit	250	250	0	250	250	0	250	250	0
Laboratory Dep.	400	400	0	400	400	0	400	400	0
Total	38365	23365	3970	38365	23365	3970	38365	23365	3970
वरील फी तक्त्यामध्ये शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ करिता मुंबई विद्यापीठ परिपत्रक क्रमांक REG/ICD/2021-22/12 dated 4 th August 2021 नूसार खालील प्रमाणे फी कमी करण्यात आलेली आहे. Library Fees - 50%, Laboratory Fees-50%, Gymkhana Fee-100%, Exam Fee-25%,Magzine Fee-50%, Student Welfare Fund-100%, Comp. Practical-100% Development Fund-25%, All Deposites-100% उपरोक्त प्रमाणे फी वजा केली असता खालीलप्रमाणे एकूण फी असेल.									
Total	31410	16410	2720	31410	16410	2720	23910	8910	3220

वरिल फी व्यतिरिक्त विद्यार्थी ग्राहक भांडाराकडून शैक्षणिक साहित्य खरेदीसाठी २२०/- रुपये भरावे लागतील.

- 1) मागासवर्गीय व इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांकडून कोणत्याही प्रकारची फी आकारली जाणार नाही.
- 2) डिपॉझिट फी चा परतावा १ ऑक्टोबर नंतर मिळेल. येताना फी ची पावती घेऊन यावी.
- 3) शासनाकडून / विद्यापीठाकडून फी मध्ये बदल झाल्यास तो वेळोवेळी विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येईल व सर्वांना बंधनकारक राहील.
- 4) बाहेरील विद्यापीठातून येणा-या विद्यार्थ्यांना पात्रता फी स्वतंत्रपणे भरावी लागेल.

फी परती संबंधीचे नियम

University of Mumbai - No. UG/412 of 2008

CIRCULAR

A reference is invited to the ordinance relating to the Refund of Fess vide this office circular No. UG / 257 of 2005 dated 1st July, 2005 and the Principals of the Affiliated colleges and the Heads/Directors of the recognized institutions concerned are hereby informed that the proposal submitted by the committee for amended of O-2859 relating to the refund of Tuition fees, Development and all other fees after cancellation of admission of admission for the Under Graduate Courses has been accepted by the Academic Council at its meeting held on 13th June, 2008 vide Item No. 7.6 and subsequently approved by the management council at its meeting held on 23rd July 2008 vide Item no. 6 and that, in accordance therewith, in exercise of the powers conferred upon the Management council under Section 54(I) of the Maharashtra Universities Act, 1994, it has amended Ordinance 2859 relating to Refund of Fees to read as under :-

REFUND OF FEES

O. 2859 Refund to Tuition , Development and all other fees after cancellation of admission.

The candidates who have taken admission in under graduate courses in government colleges , in Govt. aided and unaided courses conducted by affiliated colleges and recognized institutions may request for refund of fees after applying in writing for cancellation of their admission to the course. The refund of fees as applicable shall be made on or before 30th days after the date of cancellation and thereafter. The percentage of fee for the course shall be refunded to the candidates after deducting charges as follows:-

Table 1: Fee Deduction on Cancellation of Admission

Period and percentage of deduction charges						
	(I)	(II)	(III)	(IV)	(V)	(VI)
	Prior to commencement of academic term and instruction of the course	up to 20 days after the commencement of the academic term of the course	from 21 st day up to 50 days after commencement of the academic term of the course	From 51st day up to 80 days after commencement of the academic term of the course of August 31 whichever is earlier	From sep. 1st to sep. 30th	After Sep. 30th
Deduction charges	Rs. 500/- Lump some	20% of the total amount of fees	30% of the total amount of fees	50% of the total amount of fees	60% of the Total amount of fees	100% of the total amount of fees

Note.

The total amount considered for the refund of fees from the commencement of academic term of the courses includes the following:

- 1 All the fee items chargeable for one year are as per relevant University circulars for different Faculties (excluding the courses for which the total amount is fixed by the other competent authorities)
- 2 The Fee charged towards group insurance and all fees components to be paid as University share (including Vice- Chancellor Fund, University fee for sports and cultural activities, E-charge, disaster Management fund, exam fee and enrollment fees) are nonrefundable if payment is made by the college prior to the date of cancellation.
- 3 Fee collected for Identity card and Library card, admission form and prospectus, enrollment and any other course specific fee are not refundable after the commencement of the academic term.
- 4 All other refundable deposits (Laboratory, Caution Money & Library etc) shall be fully returned at the time of cancellation.

Provided that wherever admissions are made through centralized admission process for professional and for any other courses by other competent Authorities, the Refund Rules are applicable if specified by such authorities (as per the rules of relevant agencies) for the 1st year admission. In case of admission to subsequent years of the course O.2859 is applicable for cancellation of admission. provided further that this refund rules is concurrent with the rules and guidelines of other professional statutory bodies appointed for admission for relevant courses.

Further that O.2859 -A & O.2859 -B have been repealed and the amended O.2859 relating to refund of tuition fees , Development & all other fees after cancellation of admission for the under graduate Courses has been brought into force with effect from the academic year 2008-09

पदवी प्रमाणपत्र

पदवी प्रमाणपत्राचे शुल्क रु. २५०/- विद्यापीठ परिपत्रक क्रमांक Cert/conv/475 of 2007 dated on 30 th may 2007 नुसार परीक्षा अर्जासोबत भरावे लागेल.

ट्रान्स्फरन्स / मायग्रेशन सर्टिफिकेट

पुढील अभ्यासक्रमासाठी अन्य महाविद्यालयात किंवा विद्यापीठामध्ये प्रवेश घ्यावयाचा असल्यास या महाविद्यालयातून स्थानांतर किंवा स्थलांतर प्रमाणपत्र घेवून जाणे आवश्यक असते. त्यासाठी आवश्यक ते कागदपत्र पूर्ण करून अर्ज भरून द्यावा.

**पदवी आणि पदव्युत्तर महाविद्यालयातील परीक्षा कार्यपद्धती
(Scheme of Examination)**

पदवी व पदव्युत्तर वर्गासाठीच्या मुल्यांकन पध्दती, उत्तिर्णतेचे मानक, ए.टी.के.टी.चे नियम इत्यादी माहिती महाविद्यालयाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून ती पहाण्याकरिता खाली दिलेल्या लिंकवर क्लिक करावे.

<http://aspcdevrukh.ac.in/data/exam/2019-20/Examination%20Rules%20and%20Regulations-%20Final.pdf>

पदवी महाविद्यालय प्रवेश समिती सन २०२१-२२

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील पदवी महाविद्यालयाची प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी खालील प्राध्यापकांची समिती नियुक्त करण्यात आली आहे.

१) प्रा. सौ. एस. एस. पुजारी	-	सदस्या
२) प्रा. श्री. ए. एम. कुलकर्णी	-	सदस्य
३) प्रा. डॉ. सौ. एम.आर. काळे	-	सदस्या
४) प्रा. श्री. एस्. आर. सोनावणे	-	सदस्य
५) प्रा. डॉ. ए. एस. वराळे	-	सदस्य

***

This document was created with the Win2PDF “print to PDF” printer available at <http://www.win2pdf.com>

This version of Win2PDF 10 is for evaluation and non-commercial use only.

This page will not be added after purchasing Win2PDF.

<http://www.win2pdf.com/purchase/>